



BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE

COMMISSION DE LA JUSTICE

dinsdag

mardi

12-02-2008

12-02-2008

Voormiddag

Matin

<i>cdH</i>	<i>centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V - N-VA</i>	<i>Christen-Democratisch en Vlaams – Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
<i>Ecolo-Groen!</i>	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen!</i>
<i>FN</i>	<i>Front National</i>
<i>LDD</i>	<i>Lijst Dedecker</i>
<i>MR</i>	<i>Mouvement réformateur</i>
<i>Open Vld</i>	<i>Open Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
<i>PS</i>	<i>Parti Socialiste</i>
<i>sp.a-spirit</i>	<i>Socialistische Partij Anders – Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht</i>
<i>VB</i>	<i>Vlaams Belang</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
<i>DOC 52 0000/000</i>	<i>Parlementair stuk van de 52e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	<i>DOC 52 0000/000</i>	<i>Document parlementaire de la 52e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
<i>QRVA</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	<i>QRVA</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>
<i>CRIV</i>	<i>voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>	<i>CRIV</i>	<i>version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)</i>
<i>CRABV</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>	<i>CRABV</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>
<i>CRIV</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)</i>	<i>CRIV</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)</i>
	<i>(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>		<i>(PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>
<i>PLEN</i>	<i>plenum</i>	<i>PLEN</i>	<i>séance plénière</i>
<i>COM</i>	<i>commissievergadering</i>	<i>COM</i>	<i>réunion de commission</i>
<i>MOT</i>	<i>alle moties tot besluit van interpellaties (op beige kleurig papier)</i>	<i>MOT</i>	<i>motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>

INHOUD

- Vraag van mevrouw Mia De Schamphelaere aan de minister van Justitie over "de informatieverstrekking in het kader van een gerechtelijk onderzoek" (nr. 1816) 1
Sprekers: Mia De Schamphelaere, Jo Vandeurzen, minister van Justitie
- Vraag van mevrouw Juliette Boulet aan de minister van Justitie over "de toegang tot informatie over het gevolg dat door de parketten wordt gegeven aan de ingediende klachten van partnergeweld" (nr. 1797) 2
Sprekers: Juliette Boulet, Jo Vandeurzen, minister van Justitie
- Vraag van mevrouw Alexandra Colen aan de minister van Justitie over "de zaak-Tillack" (nr. 1866) 5
Sprekers: Alexandra Colen, Jo Vandeurzen, minister van Justitie
- Samengevoegde vragen van 7
 - mevrouw Sarah Smeyers aan de minister van Justitie over "de controle op de belpelletjes" (nr. 1625) 7
 - de heer Willem-Frederik Schiltz aan de minister van Klimaat en Energie over "de controle op belpelletjes" (nr. 1665) 7
Sprekers: Sarah Smeyers, Willem-Frederik Schiltz, Jo Vandeurzen, minister van Justitie
- Vraag van de heer Jean-Luc Crucke aan de minister van Justitie over "de straffen voor geweldpleging ten opzichte van bestuurders of begeleiders van het openbaar vervoer" (nr. 1782) 9
Sprekers: Jean-Luc Crucke, Jo Vandeurzen, minister van Justitie
- Vraag van de heer Jean-Luc Crucke aan de minister van Justitie over "de invoering van een minimale dienstverlening in de gevangenis" (nr. 1793) 10
Sprekers: Jean-Luc Crucke, Jo Vandeurzen, minister van Justitie
- Vraag van de heer Jean-Luc Crucke aan de minister van Justitie over "de chronische onderbezetting bij sommige vredegerichten" (nr. 1794) 12
Sprekers: Jean-Luc Crucke, Jo Vandeurzen, minister van Justitie
- Vraag van de heer André Perpète aan de minister van Justitie over "het tekort aan notarissen in de provincie Luxemburg" (nr. 1836) 13
Sprekers: André Perpète, Jo Vandeurzen, minister van Justitie
- Vraag van de heer François-Xavier de Donnea 16

SOMMAIRE

- Question de Mme Mia De Schamphelaere au ministre de la Justice sur "les informations fournies dans le cadre d'une enquête judiciaire" (n° 1816) 1
Orateurs: Mia De Schamphelaere, Jo Vandeurzen, ministre de la Justice
- Question de Mme Juliette Boulet au ministre de la Justice sur "l'accessibilité des informations concernant les suites données par les parquets lors de dépôts de plaintes de violences conjugales" (n° 1797) 2
Orateurs: Juliette Boulet, Jo Vandeurzen, ministre de la Justice
- Question de Mme Alexandra Colen au ministre de la Justice sur "l'affaire Tillack" (n° 1866) 5
Orateurs: Alexandra Colen, Jo Vandeurzen, ministre de la Justice
- Questions jointes de 7
 - Mme Sarah Smeyers au ministre de la Justice sur "le contrôle des jeux téléphoniques" (n° 1625) 7
 - M. Willem-Frederik Schiltz au ministre du Climat et de l'Énergie sur "le contrôle des jeux téléphoniques" (n° 1665) 7
Orateurs: Sarah Smeyers, Willem-Frederik Schiltz, Jo Vandeurzen, ministre de la Justice
- Question de M. Jean-Luc Crucke au ministre de la Justice sur "les sanctions des violences à l'égard des conducteurs ou des accompagnateurs des transports en commun" (n° 1782) 9
Orateurs: Jean-Luc Crucke, Jo Vandeurzen, ministre de la Justice
- Question de M. Jean-Luc Crucke au ministre de la Justice sur "l'instauration d'un service minimum dans les prisons" (n° 1793) 10
Orateurs: Jean-Luc Crucke, Jo Vandeurzen, ministre de la Justice
- Question de M. Jean-Luc Crucke au ministre de la Justice sur "le sous-effectif chronique de certaines justices de paix" (n° 1794) 12
Orateurs: Jean-Luc Crucke, Jo Vandeurzen, ministre de la Justice
- Question de M. André Perpète au ministre de la Justice sur "le manque de notaires en province de Luxembourg" (n° 1836) 13
Orateurs: André Perpète, Jo Vandeurzen, ministre de la Justice
- Question de M. François-Xavier de Donnea au 16

aan de minister van Justitie over "gsm-stoorders" (nr. 1741)		ministre de la Justice sur "les brouilleurs de gsm" (n° 1741)	
<i>Sprekers: François-Xavier de Donnea, Jo Vandeurzen</i> , minister van Justitie		<i>Orateurs: François-Xavier de Donnea, Jo Vandeurzen</i> , ministre de la Justice	
Samengevoegde vragen van	17	Questions jointes de	17
- de heer Bruno Stevenheydens aan de minister van Justitie over "het niet betalen van achterstallige facturen door Justitie" (nr. 1796)	17	- M. Bruno Stevenheydens au ministre de la Justice sur "le non-paiement de factures dues par le département de la Justice" (n° 1796)	17
- de heer Stefaan Van Hecke aan de minister van Justitie over "de laattijdige betaling van facturen door Justitie" (nr. 1814)	17	- M. Stefaan Van Hecke au ministre de la Justice sur "le paiement tardif de factures par le département de la Justice" (n° 1814)	17
<i>Sprekers: Bruno Stevenheydens, Stefaan Van Hecke, Jo Vandeurzen</i> , minister van Justitie		<i>Orateurs: Bruno Stevenheydens, Stefaan Van Hecke, Jo Vandeurzen</i> , ministre de la Justice	
Vraag van de heer André Perpète aan de minister van Justitie over "het gebruik van de leugendetector in strafzaken" (nr. 1837)	21	Question de M. André Perpète au ministre de la Justice sur "l'usage du polygraphe dans le cadre d'affaires criminelles" (n° 1837)	21
<i>Sprekers: André Perpète, Jo Vandeurzen</i> , minister van Justitie		<i>Orateurs: André Perpète, Jo Vandeurzen</i> , ministre de la Justice	
Samengevoegde vragen van	23	Questions jointes de	23
- mevrouw Clotilde Nyssens aan de minister van Justitie over "de draagmoeders" (nr. 1864)	23	- Mme Clotilde Nyssens au ministre de la Justice sur "les mères porteuses" (n° 1864)	23
- mevrouw Mia De Schamphelaere aan de minister van Justitie over "het strafrechtelijk verbod op draagmoederschap" (nr. 1951)	23	- Mme Mia De Schamphelaere au ministre de la Justice sur "l'interdiction pénale de la pratique des mères porteuses" (n° 1951)	23
<i>Sprekers: Clotilde Nyssens, Mia De Schamphelaere, Jo Vandeurzen</i> , minister van Justitie		<i>Orateurs: Clotilde Nyssens, Mia De Schamphelaere, Jo Vandeurzen</i> , ministre de la Justice	
Samengevoegde vragen van	27	Questions jointes de	27
- mevrouw Hilâl Yalçin aan de minister van Justitie over "de Moslimexecutieve" (nr. 1780)	27	- Mme Hilâl Yalçin au ministre de la Justice sur "l'Exécutif des musulmans" (n° 1780)	27
- de heer Bert Schoofs aan de minister van Justitie over "de aanhoudende problemen bij de Moslimexecutieve" (nr. 1924)	27	- M. Bert Schoofs au ministre de la Justice sur "les problèmes persistants au sein de l'Exécutif des musulmans" (n° 1924)	27
- mevrouw Mia De Schamphelaere aan de minister van Justitie over "de toekomst van het representatief orgaan voor de islam" (nr. 1952)	27	- Mme Mia De Schamphelaere au ministre de la Justice sur "l'avenir de l'organe représentatif de l'islam" (n° 1952)	27
- mevrouw Zoé Genot aan de minister van Justitie over "de Moslimexecutieve van België" (nr. 1987)	27	- Mme Zoé Genot au ministre de la Justice sur "l'Exécutif des Musulmans de Belgique" (n° 1987)	27
<i>Sprekers: Hilâl Yalçin, Bert Schoofs, Mia De Schamphelaere, Zoé Genot, Jo Vandeurzen</i> , minister van Justitie		<i>Orateurs: Hilâl Yalçin, Bert Schoofs, Mia De Schamphelaere, Zoé Genot, Jo Vandeurzen</i> , ministre de la Justice	
Samengevoegde vragen van	36	Questions jointes de	36
- de heer Renaat Landuyt aan de minister van Justitie over "het beleid inzake voorhechtenis" (nr. 1902)	36	- M. Renaat Landuyt au ministre de la Justice sur "la politique en matière de détention préventive" (n° 1902)	36
- de heer Fouad Lahssaini aan de minister van Justitie over "de voorlopige hechtenis" (nr. 1955)	36	- M. Fouad Lahssaini au ministre de la Justice sur "la détention préventive" (n° 1955)	36
<i>Sprekers: Renaat Landuyt, Fouad Lahssaini, Jo Vandeurzen</i> , minister van Justitie		<i>Orateurs: Renaat Landuyt, Fouad Lahssaini, Jo Vandeurzen</i> , ministre de la Justice	

COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE

COMMISSION DE LA JUSTICE

van

du

DINSDAG 12 FEBRUARI 2008

MARDI 12 FÉVRIER 2008

Voormiddag

Matin

De vergadering wordt geopend om 10.19 uur en voorgezeten door mevrouw Mia De Schamphelaere.
La séance est ouverte à 10.19 heures et présidée par Mme Mia De Schamphelaere.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Hecke, vindt u het goed als ik mijn vraag stel van op de voorzitterstoel?

Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!): (...)

De **voorzitter**: Ik vraag om uw toestemming, ja.

01 Vraag van mevrouw Mia De Schamphelaere aan de minister van Justitie over "de informatieverstrekking in het kader van een gerechtelijk onderzoek" (nr. 1816)

01 Question de Mme Mia De Schamphelaere au ministre de la Justice sur "les informations fournies dans le cadre d'une enquête judiciaire" (n° 1816)

01.01 Mia De Schamphelaere (CD&V - N-VA): Mijnheer de minister, dit is een vraag in verband met de persactie die de Vlaamse balies hebben ondernomen.

01.01 Mia De Schamphelaere (CD&V - N-VA): Il semble que le parquet de Louvain fasse des communications à la presse par l'entremise d'un site internet fermé. Les avocats n'ont pas accès à ce site. Le ministre est-il au courant de ce fait? Quelles informations les journalistes reçoivent-ils par le biais de ce site? Pourquoi les avocats n'y ont-ils pas accès?

Een van de merkwaardige mededelingen die toen naar voren kwam, luidde dat het Leuvense parket via een afgesloten website mededelingen doet over lopend gerechtelijk onderzoek aan journalisten, die weliswaar geaccrediteerd zijn. Daartoe krijgen zij een wachtwoord.

Het merkwaardige daaraan is dat de advocaten van de cliënten, van de verdachten, geen toegang hebben tot die website.

Mijnheer de minister, bent u op de hoogte van de mededelingen die op die wijze gebeuren door het Leuvense parket?

Welke informatie wordt er via die website dan meegedeeld?

Waarom krijgt de advocatuur geen toegang tot die site?

01.02 Minister **Jo Vandeurzen**: Mevrouw de voorzitter, het Leuven project van het persbureau met een beperkte website waar de toegang tot de rubriek persberichten is voorbehouden aan geaccrediteerde journalisten, werd in 2001 opgestart met goedkeuring van de toenmalige minister van Justitie, Marc Verwilghen. Hij is het initiatief trouwens enkele maanden na de inwerkingtreding gaan bezoeken. Ook de minister van Justitie Laurette Onkelinx was zeer goed op de hoogte van het project in Leuven.

01.02 **Jo Vandeurzen**, ministre: Le site internet en question a été créé en 2001 avec l'assentiment du ministre de la Justice de l'époque, M. Verwilghen. Mme Onkelinx était également au courant.

Op de rubriek persberichten van de website worden door de persmedewerker onder toezicht van de persmagistraat berichten

Ce projet vise à centraliser les communications du parquet sous le contrôle d'un magistrat de

meegegeven over recent gepleegde strafbare feiten en lopende rechtszaken en onderzoeken. De volledige gerechtelijke berichtgeving voor het arrondissement Leuven wordt op het persbureau van het parket gecentraliseerd. Op die wijze wilde het parket op een meer professionele, eenvormige en gecontroleerde manier berichten over gerechtelijke feiten in de plaats van een communicatie via losse aanspreekpunten bij de politie. Tevens wordt het geheim van het onderzoek en de eerbiediging van de rechten van de verdachten en de slachtoffers beter verzekerd.

De toegang tot die persberichten is voorbehouden tot geaccrediteerde beroepsjournalisten, en dat omdat zij officiële aanspreekpunten bij de politie als bron van informatie moeten missen.

De berichtgeving die het parket via de afgeschermdere rubriek op de website verspreidt, is geheel in overeenstemming met de rondzendbrieven inzake de gerechtelijke berichtgeving en houdt, meer nog dan in de situatie van voorheen, rekening met het geheim van het onderzoek en met de rechten van de betrokken partijen. Voor laatstgenoemden is er dus een merkelijke verbetering.

Voor heel wat strafonderzoeken is de website slechts een klein onderdeel van de communicatie, die voor het overige vaak verloopt via telefoons, bevraging van de persmagistraat, interviews, persconferenties en dergelijke. Ook daar heeft de advocaat helemaal geen rechtstreekse toegang toe, maar moet hij die communicatie van het parket via de pers vernemen.

De advocaat heeft trouwens altijd inzage in het strafdossier van zijn cliënt en kan, indien hij van oordeel is dat het parket te ver is gegaan in bepaalde berichtgeving, zich daarover verder bevragen of een klacht formuleren.

Het parket zelf waakt er steeds over dat er niet wordt gecommuniceerd vooraleer verdachte en slachtoffer zelf in kennis zijn gesteld van belangrijke beslissingen in hun dossier.

Indien het voorgaande als een probleem wordt gezien, bestaat de enige oplossing in een terugkeer naar de vroegere situatie, waarbij de eerste woordvoering over gerechtelijke feiten gebeurt door verschillende aanspreekpunten bij de lokale en federale politie. De vraag is evenwel hoe de advocatuur daar toegang toe kan krijgen.

01.03 Mia De Schamphelaere (CD&V - N-VA): Mijnheer de minister, de organisatie van een spreekpunt voor de media is inderdaad een verbetering. De vraag blijft toch om toegang te krijgen tot de informatie die de pers ontvangt, en om te kunnen beschikken over een overzicht ter zake, ook wanneer de informatie al is meegedeeld aan de advocaat en de verdachte.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

02 Question de Mme Juliette Boulet au ministre de la Justice sur "l'accessibilité des informations concernant les suites données par les parquets lors de dépôts de plaintes de violences conjugales" (n° 1797)

02 Vraag van mevrouw Juliette Boulet aan de minister van Justitie over "de toegang tot informatie over het gevolg dat door de parketten wordt gegeven aan de ingediende klachten van partnergeweld"

presse. C'est une manière de garantir une communication plus professionnelle et de mieux préserver le secret de l'instruction. La communication par l'entremise d'un site internet est parfaitement conforme aux circulaires en la matière et respecte les droits des parties. Le site internet ne constitue du reste qu'un aspect de la communication entre le parquet et la presse, au même titre que les communications téléphoniques avec le magistrat de presse ou les interviews.

Les avocats n'ont pas accès à ce site mais ils sont également exclus des communications faites par d'autres canaux. A cet égard aussi, ils doivent se fonder sur les informations publiées dans la presse. Mais il leur est toujours loisible de porter plainte s'ils estiment que le parquet a dépassé les bornes.

Le retour à la situation antérieure, où la première communication sur des faits judiciaires passait par des points de contact des polices locale et fédérale, est également envisageable. Il faut toutefois se demander ce qu'en pensera le barreau.

01.03 Mia De Schamphelaere (CD&V - N-VA) : La mise en place d'un point de contact pour les médias est un progrès. Reste la question de l'accessibilité.

(nr. 1797)

02.01 Juliette Boulet (Ecolo-Groen!): Madame la présidente, monsieur le ministre, je vous avais déjà interrogé sur la question des violences conjugales, en particulier envers les femmes, et surtout sur l'application de la circulaire "Tolérance zéro". Je vous ai déjà posé plusieurs questions ainsi qu'au ministre de l'Intérieur qui m'a d'ailleurs déjà transmis des chiffres. Monsieur le ministre, je reviens vers vous car j'aurais souhaité obtenir la même chose de votre part. Avez-vous des éléments supplémentaires à me communiquer?

Dans ma région, de nombreuses associations travaillent sur le sujet. Il s'agit non seulement d'associations de femmes mais aussi d'associations d'hommes qui viennent témoigner de l'état de cette violence et de la difficulté de la gérer.

Ces associations ont rencontré le procureur du Roi qui s'est engagé à remettre des chiffres rapidement. De fait, fin 2007, il nous avait annoncé qu'une évaluation était en cours. À ce moment-là, je vous avais interrogé une première fois et vous m'aviez répondu que les résultats n'étaient pas encore disponibles mais qu'ils allaient l'être rapidement. Vous veniez de devenir ministre de la Justice et nous vous laissons un peu le temps de prendre vos repères. Monsieur le ministre, disposez-vous aujourd'hui des chiffres?

La province du Hainaut éprouve une énorme difficulté à obtenir l'accès à ces chiffres de la part de la justice. Selon le principe de l'application de cette circulaire, dès qu'une plainte est déposée auprès des services de police, une plainte doit également être déposée auprès des services de justice et il doit y avoir un suivi. C'est l'obligation qui figure dans la circulaire "Tolérance zéro". Je souhaiterais dès lors que l'on puisse analyser la mise en place effective de cette procédure. Apparemment, il est extrêmement difficile d'obtenir ces chiffres de la part des services de la justice.

Monsieur le ministre, de votre côté, disposez-vous de davantage d'informations? Vous êtes-vous renseigné s'il y a effectivement des difficultés au niveau de l'obtention ou même de la collecte de ces chiffres?

02.02 Jo Vandeurzen, ministre: Monsieur le président, madame Boulet, la question porte sur l'application et l'évaluation des circulaires suivantes:

- la COL 4/2006 du ministre de la Justice et du Collège des procureurs généraux relative à la politique criminelle en matière de violence dans le couple;
- la COL 3/2006 du Collège des procureurs généraux relative à la définition de la violence intrafamiliale et de la maltraitance d'enfants extrafamiliale, l'identification et l'enregistrement des dossiers par les services de police et des parquets.

Je constate avant toute chose que la question fait référence à la circulaire "Tolérance zéro" en matière de violence conjugale. Or, la COL 4/2006 ne part pas du principe d'une politique répressive de tolérance zéro mais d'une approche pluridisciplinaire basée sur la mobilisation des aptitudes et l'expérience de tous les acteurs du monde judiciaire ainsi que des milieux médicaux, psychologiques et sociaux.

02.01 Juliette Boulet (Ecolo-Groen!): Ik heb reeds vragen gesteld over partnergeweld en de toepassing van de omzendbrief inzake nultolerantie. In antwoord op een van die vragen heeft de minister van Binnenlandse Zaken me cijfermateriaal bezorgd. Van u zou ik graag de conclusies vernemen van de in 2007 door de procureur des Konings aangekondigde evaluatie. De provincie Henegouwen geraakt maar moeilijk aan deze cijfers. Volgens de voormelde omzendbrief moet, als er een klacht bij de politie wordt neergelegd, er een tweede klacht bij de gerechtelijke diensten worden ingediend en moet er een follow-up worden verzekerd. Ik vraag dat de tenuitvoerlegging van deze procedure zou geanalyseerd worden.

Over welke informatie beschikt u ter zake? Heeft u inlichtingen ingewonnen over de moeilijkheden die zich voordoen bij het opvragen of inzamelen van deze gegevens?

02.02 Minister Jo Vandeurzen: Uw vraag gaat over de toepassing en de evaluatie van de omzendbrieven COL 4/2006 over het strafrechtelijk beleid inzake partnergeweld en COL 3/2006 over de definitie van intrafamiliaal geweld en extrafamiliale kindermishandeling, en de identificatie en registratie van de dossiers door de politiediensten en de parketten. Ik wil er vooraf op wijzen dat de omzendbrief COL 4/2006 niet van het principe van een op nultolerantie gestoeld repressief beleid uitgaat, maar een multidisciplinaire aanpak voorstaat.

Conformément à l'accord-cadre de 2006, l'application de ces circulaires est évaluée par le Collège des procureurs généraux avec l'appui du service de la politique criminelle. L'évaluation est encadrée au sein du Collège par le groupe de travail qui a rédigé la circulaire. Ce groupe de travail bénéficie de l'appui des analystes statistiques du Collège des procureurs généraux qui retirent les données statistiques de la banque de données des parquets correctionnels et de la banque de données nationale générale de la police fédérale.

L'évaluation porte notamment sur l'indication des moyens mis à la disposition des parquets, des services de police et des maisons de justice pour mettre en œuvre le modèle d'intervention défini dans la circulaire "capacités matérielles et humaines et possibilités de prise en charge des victimes et des auteurs de violences dans le couple". Sur base des résultats de l'évaluation, des suggestions seront transmises au ministre de la Justice en vue de modifier ou de compléter la circulaire.

En ce qui concerne le timing, il est noté que l'évaluation par le service de la politique criminelle n'a pas encore été finalisée. Une réunion du groupe de travail auprès du Collège des procureurs généraux au cours de laquelle les premiers résultats seront présentés et examinés est prévue pour la mi-février. Il est par conséquent prématuré de fournir d'ores et déjà des informations concrètes à ce sujet.

Pour ce qui est de la méthodologie de l'évaluation, celle-ci comprend un volet qualitatif et un volet quantitatif. L'évaluation commence en outre par l'analyse de la politique locale face à la violence intrafamiliale sur la base des plans d'action d'arrondissements des procureurs du Roi.

Au plan qualitatif, vu l'approche pluridisciplinaire proposée, il s'est avéré souhaitable d'interroger les acteurs locaux, notamment afin de vérifier si l'application intégrale est atteinte au niveau local. Cela permet de se faire une idée de leur approche concrète des dossiers et des problèmes qu'ils rencontrent. Les acteurs locaux sont notamment interrogés sur la collaboration entre la police, le parquet et les services psycho-médico-sociaux.

Au plan quantitatif, nous vérifions si l'enregistrement se déroule de manière optimale et si, dès lors, des données statistiques fiables sont disponibles depuis l'entrée en vigueur de l'accord-cadre de 2006. La disponibilité de ces données est notamment importante pour pouvoir évaluer l'ampleur du problème.

Les analystes statistiques du Collège des procureurs généraux ont déposé un premier rapport intermédiaire volumineux le 18 juin 2007. Ce rapport porte sur les procès-verbaux enregistrés entre le 3 avril et le 31 décembre 2006 et intègre les données pour les arrondissements judiciaires de Mons, Charleroi et Tournai.

02.03 Juliette Boulet (Ecolo-Groen!): Monsieur le ministre, je vous remercie de ces premiers éclaircissements sur le calendrier.

Cependant, je voudrais vous interroger sur l'utilisation exclusive de la

Het College van procureurs-generaal evalueert de manier waarop die omzendingbrieven worden toegepast. Analisten krijgen cijfergegevens via de databank van de correctionele parketten en via de algemene nationale gegevensbank van de federale politie. In de evaluatie wordt met name nagegaan of de middelen toereikend zijn voor de toepassing van het interventiemodel zoals bepaald in de gemeenschappelijke omzendingbrief 'Materiële en menselijke capaciteit en opvangmogelijkheden voor slachtoffers en daders van partnergeweld'. Op grond van de resultaten van de evaluatie zullen voorstellen aan de minister van Justitie worden gedaan om de omzendingbrief eventueel aan te passen of aan te vullen.

De eerste conclusies zullen midden februari door de werkgroep bij het college van procureurs-generaal worden onderzocht.

De methodologie die voor de evaluatie zal worden toegepast omvat een kwalitatief en een kwantitatief luik. Bij de evaluatie wordt eerst het lokale beleid geanalyseerd op basis van de door de procureurs des Konings opgestelde arrondissementele actieplannen.

De gegevensanalisten van het college van procureurs-generaal hebben op 18 juni 2007 een eerste tussentijds rapport ingediend dat betrekking had op de tussen 3 april en 31 december 2006 geregistreerde processen-verbaal. In dat rapport zijn de gegevens voor de gerechtelijke arrondissementen van Bergen, Charleroi en Doornik verwerkt.

02.03 Juliette Boulet (Ecolo-Groen!): ik dank u voor deze eerste toelichting over het tijdschema. Ik zou u echter willen

banque de données qui émane des services de police. J'avais obtenu les chiffres, grâce au ministre de l'Intérieur, des associations de victimes et pu observer le nombre de plaintes déposées. En l'occurrence, il faut se rendre compte que les chiffres se situent en deçà de la réalité. C'est pourquoi j'aurais souhaité que les services de justice mettent en place une seconde banque de données se basant sur un autre mode de calcul. Cela offrirait une autre chance de témoignage à ces femmes qui, parfois, n'osent pas se rendre au poste de police.

J'interrogerai également les acteurs locaux afin de voir si leur témoignage a été aussi pris en considération dans cette étude.

Enfin, le rapport intermédiaire du 18 juin 2007 est-il disponible?

ondervragen over het exclusieve gebruik van de databank van de politie. Gezien de verschillen met de cijfers die werden vastgesteld door slachtofferverenigingen, zou ik willen dat de diensten van het departement Justitie een tweede databank zouden oprichten, gestoeld op een andere berekeningswijze.

Ik zal de lokale actoren eveneens ondervragen om mij ervan te vergewissen dat er in deze studie ook rekening werd gehouden met hun getuigenissen.

Wanneer zal ten slotte het tussentijds verslag van 18 juni 2007 beschikbaar zijn?

02.04 Jo Vandeurzen, ministre: Il s'agit de chiffres bruts, et je ne vois pas la nécessité d'en discuter. Toutefois, permettez-moi une suggestion. Dès qu'un rapport d'évaluation de la loi sera prêt, je suis tout disposé à en discuter dans cette commission. Cela me semble plus pertinent que de devoir vous répondre chaque semaine que je n'ai pas encore pris connaissance du rapport.

02.04 Minister Jo Vandeurzen: Zodra er een evaluatieverslag van de wet beschikbaar is, zal het in deze commissie worden besproken.

02.05 Juliette Boulet (Ecolo-Groen!): Monsieur le ministre, c'est parfait. Je vous remercie.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 Vraag van mevrouw Alexandra Colen aan de minister van Justitie over "de zaak-Tillack" (nr. 1866)
03 Question de Mme Alexandra Colen au ministre de la Justice sur "l'affaire Tillack" (n° 1866)

03.01 Alexandra Colen (Vlaams Belang): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik wens u te ondervragen over de zaak-Tillack. Hans-Martin Tillack is een Duits journalist die in 2002 een artikel schreef in Stern over fraudepraktijken bij Eurostat, het Europees statistisch bureau. Naar aanleiding daarvan is een onderzoek gebeurd door de Europese fraudedienst OLAF. Deze dienst wilde weten waar de journalist de informatie vandaan had gehaald en heeft de Belgische Staat gevraagd een onderzoek in te stellen en beslag te leggen op zijn materiaal. De man verbleef immers in België.

03.01 Alexandra Colen (Vlaams Belang): A la demande du service des fraudes OLAF, la justice belge a procédé en 2004 à une perquisition chez le journaliste allemand du magazine *Stern* Tillack, saisissant à cette occasion des archives, des ordinateurs et des appareils téléphoniques. Selon l'OLAF, Tillack avait monnayé auprès de fonctionnaires européens des informations confidentielles sur de prétendues pratiques frauduleuses chez Eurostat. Tillack a saisi la Cour européenne des droits de l'homme qui a condamné l'État belge pour violation de la liberté de la presse. La Belgique a dû payer à Tillack 10.000 euros de dommages-intérêts et 30.000 euros de frais.

In 2004 nam het Belgisch gerecht op vraag van de Europese fraudedienst bij een huiszoeking bij Hans-Martin Tillack zijn archief, computers en telefoontoestellen in beslag. Tillack liet het daar niet bij en trok naar het Europees Hof voor de Rechten van de Mens dat op 27 november 2007 de Belgische Staat veroordeelde voor schending van de persvrijheid en tot het betalen van 10.000 euro morele schadevergoeding aan de journalist en 30.000 euro aan kosten. Op 30 januari heeft de Belgische justitie aan de redactie van Stern laten weten dat de geconfisqueerde documenten van 2004 zouden worden teruggegeven, 16 dozen documenten, 2 archiefdozen en 4 draagbare telefoons.

Zijn de 10.000 euro schadevergoeding en de 30.000 euro kosten reeds terugbetaald aan de heer Tillack? Indien dit niet het geval is, wanneer zal dat gebeuren?

Wat is de geraamde kost voor de Belgische justitie van heel die zaak met huiszoeking, inbeslagname op vraag van OLAF en de kosten van de verdediging van de Belgische Staat voor het Hof voor de Rechten van de Mens? Wordt er overwogen deze kosten te recupereren bij de Europese instantie die de aanleiding was tot de huiszoeking en de inbeslagname?

Zal België in de toekomst automatisch blijven gehoor geven aan dergelijke vragen van Europese waarbij de persvrijheid wordt geschonden en waardoor ze opnieuw riskeren veroordeeld te worden?

03.02 Minister **Jo Vandeurzen**: Mevrouw de voorzitter, collega, de Belgische Staat is in overeenstemming met de bepalingen van artikel 44, §2 van het EVRM zoals weergegeven in het arrest van het Europees Hof verplicht om over te gaan tot betaling van de aan de heer Tillack toegekende schadevergoeding van 40.000 euro voor 28 mei 2008.

Omdat de partijen tot drie maanden na de uitspraak de mogelijkheid hebben beroep aan te tekenen, wordt de betalingsprocedure slechts ingesteld nadat het arrest definitief is geworden. In casu wordt het arrest definitief op 27 februari 2008.

Om de afbetalingsprocedure te versnellen, zodra het arrest definitief wordt, heeft de administratie reeds op 19 december 2007 de advocaat van de heer Tillack aangeschreven om de nodige bankgegevens en volmachten te verkrijgen. Tot op heden werd op dit verzoek niet geantwoord.

Wat de verdedigingskosten van de Belgische Staat in deze zaak betreft, werd een bedrag van 9.351,58 euro betaald. Deze kosten zullen niet worden verhaald op OLAF, vermits het optreden van het Europees antifraudebureau niet het voorwerp uitmaakte van het verzoekschrift van de heer Tillack, maar wel de behandeling van deze zaak door de Belgische autoriteiten. De uitspraak van het Europees Hof beperkt zich dan ook tot het veroordelen van de Belgische Staat.

Tot slot is het opportuun erop te wijzen dat de feiten van deze zaak zich hebben afgespeeld nog vóór de totstandkoming van de wet van 7 april 2005 tot bescherming van de journalistieke bronnen. Met deze wet werd onder meer een duidelijk kader gecreëerd met betrekking tot opsporings- en onderzoeksmaatregelen ten aanzien van personen die door de wet worden gevisieerd.

03.03 **Alexandra Colen** (Vlaams Belang): Mijnheer de minister, ik heb goed begrepen dat eigenlijk de betalingsprocedure al bezig is, dat u gewoon wacht op de nodige gegevens en dat België sindsdien een wet op punt heeft gesteld over het beschermen van de bronnen van de journalisten.

La justice belge a fait savoir à la rédaction de *Stern* que les effets confisqués seraient restitués.

Les sommes dues ont-elles déjà été versée et, dans la négative, quand le seront-elles? Qu'ont coûté l'enquête judiciaire effectuée en Belgique à la demande de l'OLAF et la défense de l'État belge à Strasbourg? Ces frais seront-ils récupérés auprès de l'OLAF? Des mesures vont-elles être prises pour éviter qu'il soit porté atteinte à la liberté de la presse par les autorités judiciaires belges à la demande d'instances européennes?

03.02 **Jo Vandeurzen**, ministre: La Cour européenne a condamné l'État belge à verser à M. Tillack la somme de 40.000 euros pour le 28 mai 2008. L'arrêt ne sera définitif qu'à l'expiration du délai de recours, soit le 27 février 2008. Pour accélérer la procédure de paiement, un courrier a été adressé dès le 19 décembre 2007 à l'avocat de M. Tillack, mais il est resté sans réponse jusqu'ici.

La défense de l'État belge a coûté 9.359 euros qui n'ont pas été récupérés auprès de l'OLAF puisque ce n'est pas l'action de celui-ci mais celle de l'État belge qui fait l'objet de cette affaire judiciaire.

Enfin, je tiens à signaler que les faits sont antérieurs à la loi relative à la protection des sources journalistiques du 7 avril 2005 qui circonscrit très précisément les méthodes de recherche et d'enquête.

03.03 **Alexandra Colen** (Vlaams Belang): La procédure de paiement a donc déjà été lancée et on attend simplement de disposer des données requises. La loi sur la protection des sources

Ik dank u voor dit antwoord.

journalistiques a fort heureusement été adoptée dans l'intervalle.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

04 **Samengevoegde vragen van**

- mevrouw Sarah Smeyers aan de minister van Justitie over "de controle op de besselletjes" (nr. 1625)

- de heer Willem-Frederik Schiltz aan de minister van Klimaat en Energie over "de controle op besselletjes" (nr. 1665)

04 **Questions jointes de**

- Mme Sarah Smeyers au ministre de la Justice sur "le contrôle des jeux téléphoniques" (n° 1625)

- M. Willem-Frederik Schiltz au ministre du Climat et de l'Énergie sur "le contrôle des jeux téléphoniques" (n° 1665)

04.01 **Sarah Smeyers** (CD&V - N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, op donderdag 24 januari las ik in De Morgen dat de ethische code voor telecommunicatie klaar was.

Ik vind dit een goede zaak. Op die manier zal de Ethische commissie voor de telecommunicatie over een instrument beschikken om bijvoorbeeld operatoren en betalende telecomdiensten te bestraffen indien nodig.

Er is echter nog een terrein waarover momenteel nog geen duidelijkheid bestaat, namelijk wie de controle zal uitoefenen over de besselletjes op de televisie. Door het koninklijk besluit van oktober 2006 werden de besselletjes uit de wet op de kansspelen gehaald, maar bij gebrek aan een controle-instantie – de Ethische commissie voor telecommunicatie bestond toen nog niet – werd de controle nog steeds door de kansspelcommissie uitgeoefend.

De middelen om effectief iets te doen ontbraken echter. Het koninklijk besluit zorgde wel voor een verbetering van de situatie, maar alertheid en controle blijven toch nog nodig. Dat wordt volgens mij bewezen door het feit dat er nog steeds klachten binnenkomen, ook al zijn het er intussen minder dan vroeger.

Momenteel bestaat er dus onduidelijkheid over wie de besselletjes op televisie zal controleren. De voorzitter van de Ethische commissie, de heer Willem Debeuckelaere, heeft laten weten dat hij niet erg happig is om die taak op zich te nemen. De heer Marc Callu van de Kansspelcommissie stelt dat als zijn commissie moet blijven instaan voor die controle er dan wel een licentiesysteem voor die besselletjes moet komen zodat de Kansspelcommissie de bevoegdheid krijgt licenties uit te delen en indien nodig weer in te trekken.

Mijnheer de minister, mijn vragen zijn de volgende. De knoop moet worden doorgemaakt. Welke commissie moet volgens u bevoegd worden voor de controle op de besselletjes? Zult u opteren voor een licentiesysteem waarvoor een bepaalde commissie de bevoegdheid zal krijgen? Beschikt u over een timing waarbinnen het controlesysteem operationeel kan worden gemaakt?

04.02 **Willem-Frederik Schiltz** (Open Vld): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik ben heel verheugd vast te stellen dat er

04.01 **Sarah Smeyers** (CD&V - N-VA): Avec le code d'éthique, la Commission d'éthique pour les télécommunications disposera d'un outil pour sanctionner les opérateurs et les services de télécommunications si besoin en est. On ne sait toujours pas exactement qui est chargé de contrôler les jeux téléphoniques télévisés. L'arrêté royal d'octobre 2006 les a soustraits à la sphère d'application de la loi sur les jeux de hasard mais, en l'absence d'un organe de contrôle, ils font l'objet d'un contrôle par la Commission des jeux de hasard. Celle-ci ne dispose toutefois pas de moyens suffisants alors que le nombre de plaintes ne cesse d'augmenter.

Quelle commission est censée contrôler les jeux téléphoniques télévisés? Le ministre va-t-il opter pour un système de licences octroyées par une commission en particulier? Quel est en l'espèce l'échéancier?

04.02 **Willem-Frederik Schiltz** (Open Vld): Le nouveau code

tussen oranje en blauw toch af en toe een bijna telepathische overeenstemming bestaat. U hebt mijn vraag immers nagenoeg identiek verwoord.

Ik zal de gegevens niet herhalen. De kern van mijn vraag concentreert zich dan ook rond de uitlatingen van de Ethische commissie die van oordeel is dat eerder de Kansspelcommissie bevoegd zou zijn voor deze belpelletjes, die toch wel uitwassen van onze telecommaatschappij zijn.

Ik zal overgaan tot mijn vragen. Welke instantie is volgens u bevoegd om op te treden tegen flagrante misbruiken? Welke instantie vindt u het meest geschikt?

04.03 Minister **Jo Vandeurzen**: Mevrouw de voorzitter, het is momenteel duidelijk dat het KB van 10 oktober 2006 de Kansspelcommissie aanduidt als controleorgaan van de belpelen. De discussie welke commissie het best geplaatst is, is momenteel dus niet aan de orde.

Een wetswijziging houdende een uitbreiding van de bevoegdheden van de Kansspelcommissie en een vergunningstelsel voor de televisiespelen is een interessante denkpiste en zou inderdaad meer slagkracht kunnen geven aan deze commissie, maar behoort momenteel niet tot de taken of afspraken binnen de interim-regering.

U weet dat er in de vorige legislatuur een ontwerp is geweest van de regering om een aantal wijzigingen door te voeren aan de regelgeving met betrekking tot de Kansspelcommissie. Men heeft dat plan, als ik het mij nog goed herinner, weggehaald uit de wet houdende diverse bepalingen en er een apart wetsontwerp van gemaakt. Dat heeft evenwel niet geleid tot een definitieve wetswijziging. Ik heb uiteraard naar aanleiding van vorige vragen dit dossier terug ter hand genomen en gekeken wat de stand van zaken is en wat er eventueel met het wetsontwerp, zoals het is opgesteld, zou kunnen gebeuren.

U weet echter natuurlijk dat in deze interim-periode de wetswijziging aan de kansspelwetgeving niet aan de orde is of geen prioriteit is. Ik ga echter uiteraard wel kijken of ik de voorbereidingen kan treffen om in die wet een aantal wijzigingen aan te brengen, onder meer met betrekking tot het internetgokken en de belpelen.

Ik ben bezorgd over de ontwikkeling omtrent de belpelen, vooral inzake het aanzetten tot repetitief spelen, de uitbetaling en de monitoring van overmatig spelen.

In eerste instantie zal ik nauw samenwerken met de Kansspelcommissie teneinde eerst de conformiteit van het KB van 10 oktober 2006 strikt te laten naleven en om in subsidiaire orde te bekijken welke oplossingen kunnen worden geboden voor de moeilijkheden voor de commissie met betrekking tot het handhaven van bestaand wettelijk kader.

Naar aanleiding van het tot stand komen van een definitieve regering, ga ik dan ook proberen te bekijken in welke mate een actieplan en meer concrete pistes met betrekking tot internetgokken en de televisiebelpelen in een wetgevend initiatief kunnen worden gegoten.

d'éthique va permettre à la Commission d'éthique pour les télécommunications d'agir avec sévérité à l'égard d'opérateurs et de services de télécommunications mal intentionnés. Mais quelle instance est compétente pour réprimer les abus flagrants constatés dans le cadre de jeux téléphoniques télévisés?

04.03 **Jo Vandeurzen**, ministre: L'arrêté royal du 10 octobre 2006 désigne la Commission des jeux de hasard en tant qu'organe de contrôle des jeux téléphoniques. La discussion quant à la question de savoir quelle commission est la mieux placée pour effectuer cette mission de contrôle n'est pas à l'ordre du jour aujourd'hui. Une modification législative tendant à l'élargissement des compétences de la Commission des jeux de hasard constitue certes une piste de réflexion intéressante mais n'est pas une priorité pour le gouvernement intérimaire.

Sous la précédente législature, un projet de loi séparé avait été préparé, mais une modification définitive de la loi n'est finalement pas intervenue. Cette modification ne constitue pas une priorité aujourd'hui mais je puis prendre des mesures préparatoires à propos de la répression des jeux de hasard sur internet et des jeux téléphoniques. Le contrôle du respect de la législation existante ressortit en première instance à la Commission des jeux de hasard. Un plan d'action pourra être examiné plus tard, lorsque nous aurons un gouvernement définitif.

04.04 Sarah Smeyers (CD&V - N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik ben blij dat u de bezorgdheid omtrent de klachten inzake belspelletjes met mij deelt. Ik begrijp ook dat het in de interim-regering niet gemakkelijk is om prioriteit of uitvoering te geven aan het wetsontwerp. Ik heb genoteerd dat u wel werk zult maken van de voorbereidingen.

04.04 Sarah Smeyers (CD&V - N-VA): Je me réjouis que les plaintes soient prises au sérieux et que le gouvernement définitif se penchera sur cette question.

04.05 Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik neem er akte van dat de Kansspelcommissie zich thans volmondig en met volle kracht daarop zal kunnen storten.

04.05 Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): La Commission des jeux de hasard peut à présent se concentrer pleinement sur le contrôle.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

05 Question de M. Jean-Luc Crucke au ministre de la Justice sur "les sanctions des violences à l'égard des conducteurs ou des accompagnateurs des transports en commun" (n° 1782)

05 Vraag van de heer Jean-Luc Crucke aan de minister van Justitie over "de straffen voor geweldpleging ten opzichte van bestuurders of begeleiders van het openbaar vervoer" (nr. 1782)

05.01 Jean-Luc Crucke (MR): Une des conséquences des problèmes au sein du transport public est une certaine solidarité entre les travailleurs qui se manifeste par des grèves. Chaque fois qu'il y a une difficulté à l'égard d'une personne exerçant sa responsabilité en la matière, et qui assume simplement sa fonction de transporter d'autres personnes, il faut tenir compte des conséquences dramatiques en plus et au-delà de la personne qui est prise elle-même pour cible.

05.01 Jean-Luc Crucke (MR): Welke sancties riskeren daders van geweldpleging ten aanzien van personen die een openbare functie bekleden, meer in het bijzonder tegen personeel van de openbaarvervoermaatschappijen? Lijken die straffen op basis van de wetgeving u toereikend? Zou men geen specifiekere sanctie kunnen bedenken?

Je lisais récemment (je parle des TEC mais j'aurais pu tout aussi bien parler de la SNCB, de De Lijn car les chiffres sont souvent identiques) que rien que dans les TEC wallons en 2007, on répertoriait 115 agressions de personne, soit conducteurs, soit accompagnateurs. Il n'y a pas longtemps à La Louvière un chauffeur a carrément été pris en otage pour conduire l'auteur du méfait à un certain endroit.

Il faut être conscient du traumatisme social qui survient en sus du traumatisme humain pour celui qui en est victime.

Quelles sont les sanctions auxquelles s'exposent les auteurs de violence à l'égard des personnes qui exercent une fonction publique, en l'occurrence le transport public?

Ces sanctions en fonction de la législation vous semblent-elles suffisantes?

Ne pourrait-on imaginer une sanction plus spécifique, un peu comme on le fait pour les policiers quand ils sont agressés (leur fonction de policier, d'autorité, fait que l'auteur qui se risque à ce genre de chose sait que l'addition finale sera plus lourde)?

Enfin, n'y a-t-il pas lieu de mener une réflexion spécifique avec les autorités fédérées puisqu'elles sont aussi les partenaires d'une part de l'autorité en matière de transport public?

05.02 Jo Vandeurzen, ministre: La problématique de la sanction des violences commises à l'égard des conducteurs et des

05.02 Minister Jo Vandeurzen: De wet van 20 december 2006 tot

accompagnateurs des transports en commun, comme d'autres professions d'ailleurs, a déjà retenu l'attention sous la précédente législation.

Ainsi, la loi du 20 décembre 2006 modifiant le Code pénal en vue de réprimer plus sévèrement la violence à l'égard d'une certaine catégorie de personnes, publiée le 12 février 2007 et entrée en vigueur le 22 février 2007, a notamment introduit un nouvel article 410bis dans le Code pénal. Celui-ci prévoit une nouvelle circonstance aggravante en cas d'homicide volontaire non qualifié de meurtre, ou de lésions corporelles volontaires lorsque ces infractions visées aux articles 398 à 405 du Code pénal sont commises à l'égard de certaines personnes limitativement énumérées, qui dans l'exercice de leurs fonctions sont obligées d'entrer en contact avec le public en vue de remplir leur importante et indispensable mission d'intérêt collectif.

Les personnes limitativement énumérées sont les suivantes: les conducteurs, les accompagnateurs, les contrôleurs ou les guichetiers d'un exploitant d'un réseau de transport public, les facteurs, les pompiers, les membres de la protection civile, les ambulanciers, les pharmaciens, les médecins, les kinésithérapeutes, les infirmiers, les membres du personnel affecté à l'accueil dans les services d'urgence d'une institution de soins, les assistants sociaux et les psychologues d'un service public, les membres du personnel ou de la direction d'un établissement d'enseignement, les personnes chargées de la prise en charge des élèves dans un institut médico-pédagogique organisé ou subventionné par la Communauté ou les intervenants extérieurs chargés par les autorités communautaires de prévenir et de résoudre les problèmes de violence scolaire.

En cas d'infractions visées aux articles 398 à 405 du Code pénal à l'égard d'une de ces personnes, le minimum de la peine sera doublé, s'il s'agit d'un emprisonnement, ou augmenté de deux ans, s'il s'agit de la réclusion. Notre droit pénal a donc été renforcé pour répondre aux nouvelles formes de violence qui se sont développées ces dernières années.

Toutefois, la Ligue des droits de l'homme a introduit un recours en annulation auprès de la Cour constitutionnelle contre le nouvel article 410bis du Code pénal. Il convient, dès lors, d'attendre la décision de la Cour avant d'envisager d'éventuelles nouvelles initiatives.

05.03 **Jean-Luc Crucke** (MR): Madame la présidente, je remercie le ministre pour sa réponse complète. Je pense qu'on doit regretter ce recours, mais c'est un système judiciaire et l'on doit également respecter ce dernier. Je comprends qu'en attente du résultat de l'arrêt de la Cour constitutionnelle, aucune autre initiative ne soit prise.

wijziging van het Strafwetboek voorziet in een nieuwe verzwarende omstandigheid in geval van opzettelijke doding, niet doodslag genoemd, en het opzettelijk toebrengen van lichamelijke letsels, indien die feiten begaan worden tegen personen die, in de uitoefening van hun ambt, verplicht in contact komen met het publiek teneinde hun belangrijke en noodzakelijke taak van collectief belang te vervullen.

De *Ligue des droits de l'homme* heeft evenwel een beroep tot nietigverklaring van die bepaling ingesteld bij het Grondwettelijk Hof. We moeten dan ook de beslissing van het Hof afwachten alvorens eventuele nieuwe initiatieven te overwegen.

05.03 **Jean-Luc Crucke** (MR): Dat beroep valt te betreuren. Ik begrijp dat er in afwachting van het arrest van het Grondwettelijk Hof geen ander initiatief wordt genomen.

L'incident est clos.
Het incident is gesloten.

06 **Question de M. Jean-Luc Crucke au ministre de la Justice sur "l'instauration d'un service minimum dans les prisons" (n° 1793)**

06 **Vraag van de heer Jean-Luc Crucke aan de minister van Justitie over "de invoering van een minimale dienstverlening in de gevangenis" (nr. 1793)**

06.01 **Jean-Luc Crucke** (MR): Madame la présidente, monsieur le

06.01 **Jean-Luc Crucke** (MR): Als

ministre, un débat est né en commission Infrastructure. Celui-ci va d'ailleurs donner lieu à une série d'auditions. Ce débat porte sur le concept du service minimum dans les transports publics qui, comme je le disais tout à l'heure, subissent des perturbations qui causent le désarroi des populations.

Ma question ne porte pas aujourd'hui sur les transports, mais plutôt sur les prisons.

Je lisais très récemment que M. Eerdekens dont la commune abrite une prison a fait une déclaration qui avait le mérite d'être claire en disant qu'il en avait marre de voir des agents de police pris en otages en raison des grèves des gardiens. Bien entendu, il n'est pas question de déterminer si ces grèves sont justifiées ou non.

Toujours est-il qu'en cas de grève, on se retrouve dans une situation quelque peu contradictoire. En effet, ceux qui sont chargés d'arrêter les délinquants et de les amener en prison n'ont plus le temps d'effectuer leur travail car ils sont chargés de garder les prisonniers afin de veiller à ce qu'ils ne s'évadent pas.

Monsieur le ministre, ne faudrait-il pas réfléchir à un service minimum au sein des prisons en cas de mouvement de protestation du personnel?

Comptez-vous prendre en la matière un certain nombre d'initiatives? Si oui, lesquelles?

Ne pensez-vous pas qu'utiliser des agents de police pour remplacer des agents pénaux en grève est quelque peu clochernerlesque et qu'il est nécessaire d'éviter ce genre de situation?

06.02 Jo Vandeurzen, ministre: Madame la présidente, monsieur Crucke, j'ai déjà signalé dans cette assemblée que la situation des prisons est une de mes priorités. La question de la surpopulation a notamment fait l'objet d'un examen attentif et plusieurs pistes sont actuellement envisagées, notamment en collaboration avec la Régie des Bâtiments. Ma volonté est d'améliorer tant les conditions de détention que les conditions de travail du personnel.

En ce qui concerne l'instauration d'un service minimum, il me semble que cette problématique concerne d'autres secteurs que le seul secteur pénitentiaire. Cela fera l'objet d'une négociation en Comité A.

Si une réflexion est engagée, elle devra aborder la question sur le plan des principes au niveau de l'ensemble de la fonction publique.

06.03 Jean-Luc Crucke (MR): Madame la présidente, je tiens tout d'abord remercier le ministre pour sa réponse, mais M. de Lapalisse n'aurait pas dit autre chose.

Cela dit, votre réponse n'est pas inintéressante. En effet, vous ne rejetez pas le service minimum. Mais comme le sujet est brûlant - et on peut le comprendre -, si j'ai bien compris, ce n'est pas aujourd'hui que j'obtiendrai plus de renseignements en la matière.

de cipers staken, wordt hun taak – en dat is wat paradoxaal - overgenomen door politieagenten die erop toezien dat de gevangenen niet ontsnappen. Moet er niet worden nagedacht over een minimale dienstverlening in de gevangenissen in geval van stakingsacties door het personeel?

Zal u ter zake initiatieven nemen? Zo ja, welke?

06.02 Minister Jo Vandeurzen: De toestand in de gevangenissen is een van mijn prioriteiten. Ik wil zowel de detentievoorwaarden voor de gevangenen als de werkomstandigheden van het personeel verbeteren. Over de invoering van een minimale dienstverlening zal in het Comité A worden onderhandeld. Als over deze aangelegenheid wordt gereflecteerd, dan moet dat vanuit principieel oogpunt gebeuren en moet men het openbaar ambt in zijn geheel in beschouwing nemen.

06.03 Jean-Luc Crucke (MR): Als ik u goed heb begrepen, zal ik vandaag geen verdere informatie krijgen! Ik blijf ervan overtuigd dat het stakingsrecht moet blijven bestaan maar dat men ook de gevolgen ervan moet kunnen voorkomen.

Je conçois que cette problématique doive être gérée avec prudence. Cependant, je reste convaincu qu'en la matière, il faut prendre ses responsabilités et que si le droit de grève doit pouvoir exister, il faut aussi éviter ses conséquences en matière de sécurité publique, mais aussi de prendre en otage un autre corps de métier lors de tels mouvements.

L'incident est clos.
Het incident is gesloten.

07 Question de M. Jean-Luc Crucke au ministre de la Justice sur "le sous-effectif chronique de certaines justices de paix" (n° 1794)

07 Vraag van de heer Jean-Luc Crucke aan de minister van Justitie over "de chronische onderbezetting bij sommige vrederegerechten" (nr. 1794)

07.01 Jean-Luc Crucke (MR): Madame la présidente, monsieur le ministre, j'aurais pu vous poser ma question en vous narrant la triste histoire d'un avocat – je ne parle pas à titre personnel – confronté à un jugement pris par défaut et qui, quatre mois après, se trouve toujours sans énoncé du jugement. Vous me direz que cela peut arriver, mais le cas se produit ici à la justice de paix d'Enghien-Lens.

Pour la petite histoire, un jugement est rendu par défaut le 4 septembre 2007. L'avocat commande immédiatement l'expédition; il adresse cinq rappels avant de se décider à téléphoner au greffe afin de savoir la raison de cette absence de réponse à ses courriers. Un employé lui apprend n'avoir pas le temps vu qu'il est seul et que les vacances ne sont pas remplacées, qu'il ne pourrait donc le faire que quand il en aurait le temps.

Monsieur le ministre, je suis certain que ce n'est pas la seule justice de paix qui rencontre ce genre de problème, mais je vous ai exposé le cas qui m'a été soumis.

Quelle est la situation spécifique de cette justice de paix? Est-il exact que les vacances ne peuvent être comblées faute de candidats?

Ce type d'arriéré se retrouve-t-il en d'autres lieux? Si oui, quelle est son importance? Doit-on alors répondre à un sous-effectif chronique?

Cette situation a-t-elle été signalée au sein du ministère de la Justice? Dans ce cas, pour autant qu'un cas soit signalé, ne peut-on envisager l'envoi d'un renfort, ne fût-ce que provisoire? La justice n'est pas seulement le fait de rendre des jugements, mais aussi de pouvoir utiliser la sanction prononcée lors des jugements; vous le savez bien en tant qu'ancien avocat.

07.02 Jo Vandeurzen, ministre: Madame la présidente, la justice de paix d'Enghien-Lens comporte deux sièges, dont les greffes des sièges d'Enghien et de Lens sont ouverts tous les jours ouvrables, de 8.30 heures à 12.30 heures, selon l'arrêté royal du 10 août 2001.

La situation du greffe de ladite justice de paix est la suivante. Le cadre comprend 1 greffier en chef, 1 greffier, 1 greffier adjoint, 1 collaborateur, soit 4 unités. L'effectif comprend 1 greffier en chef, 1 greffier et 3 collaborateurs dont 2 statutaires et 1 contractuel, soit 5 unités. Le cadre est donc au complet. Un surnombre a même été accordé à cette justice de paix.

07.01 Jean-Luc Crucke (MR): Op 4 september 2007 werd voor het vrederecht te Edingen-Lens een vonnis bij verstek geveld. De advocaat heeft terstond de tekst van het vonnis gevraagd. Na vijf rappels te hebben verstuurd, belde hij naar de griffie, waar een bediende hem wist te vertellen dat hij alleen werkte en zou antwoorden wanneer hij daar de tijd voor vond. Wat is de precieze toestand bij dat vrederecht? Klopt het dat de vacatures niet kunnen worden ingevuld bij gebrek aan kandidaten? Doet zich ook elders zo een vertraging voor? Werd de minister van Justitie op die toestand gewezen?

07.02 Minister Jo Vandeurzen: De personeelsbezetting bij het vrederecht van Edingen-Lens is volledig en de rechtbank kreeg zelfs de toestemming om een extra personeelslid in dienst te nemen.

De functie van adjunct-griffier is vacant. Er is geen enkele kandidaat komen opdagen. Aan

Le poste de greffier adjoint est vacant. Suite à la publication de la place vacante en février 2002, aucun candidat ne s'est manifesté. Les candidats éventuels doivent répondre à des conditions linguistiques. Toutefois, une délégation a été accordée à un des collaborateurs statutaires, un collaborateur greffier adjoint venant d'une autre justice de paix, et ce, depuis octobre 2001. Le nombre de signatures concernant les greffiers a donc été assuré. Fin 2007, une absence temporaire – congé de maternité – a été signalée.

Le service du personnel n'a pas été averti d'un retard quelconque ou d'un problème structurel dans sa juridiction.

Il faut ajouter que, dès que s'est présentée une place vacante de greffier-adjoint, il a été rapidement procédé à une délégation. L'absence du collaborateur contractuel pour congé de maternité n'a été qu'un problème temporaire et cette personne a rejoint le service le 23 décembre 2007.

La répartition entre les sièges est de la responsabilité du greffier en chef. Enfin, le parquet qui exerce la surveillance notamment des greffes de justice de paix, en vertu de l'article 403 du code judiciaire, peut recevoir des plaintes éventuelles émanant de justiciables.

La situation du greffe de la justice de paix du canton d'Enghien-Lens, du 30 janvier 2008, est à joindre à la présente réponse et je vais vous en donner copie.

07.03 Jean-Luc Crucke (MR): Je remercie le ministre pour la précision de sa réponse. Je retiens un élément capital et pas seulement en matière de justice, à savoir la communication. Dès le moment où le service du ministère n'est pas avisé, il ne peut évidemment pas réagir. Mais il est souvent facile de dire que c'est de la faute du ministre, dans ces cas-là. J'apprécie le fait qu'une solution soit intervenue entre-temps.

L'incident est clos.
Het incident is gesloten.

08 Question de M. André Perpète au ministre de la Justice sur "le manque de notaires en province de Luxembourg" (n° 1836)

08 Vraag van de heer André Perpète aan de minister van Justitie over "het tekort aan notarissen in de provincie Luxemburg" (nr. 1836)

08.01 André Perpète (PS): Madame la présidente, monsieur le ministre, comme le révélait la presse dernièrement et comme les représentants de la profession ne cessent de l'affirmer, le manque de notaires en province de Luxembourg est de plus en plus criant. Il y a plusieurs facteurs à l'origine de cette désaffection, notamment la nouvelle loi qui, malgré la transparence accrue qu'elle génère dans la transmission des études notariales, limite le nombre de candidats notaires, mais aussi la situation géographique, les études vacantes en province de Luxembourg qui n'attirent pas les candidats provenant d'ailleurs dans le pays, la méconnaissance du travail de notaire, les années d'études et les stages à effectuer avant l'obtention du titre, la difficulté des examens.

Monsieur le ministre, si des freins existent, comme vous pouvez le

een statutaire medewerker werd een machtiging verleend en een adjunct-greffier van een ander vredegerecht werd sinds oktober 2001 ter beschikking gesteld. Er waren dus voldoende personen gemachtigd om op het niveau van de griffiers stukken te ondertekenen. Eind 2007 was voorts een personeelslid tijdelijk afwezig wegens zwangerschapsverlof.

Het parket, dat onder meer belast is met het toezicht op de griffies van de vredegerechten, kan eventuele klachten van rechtsonderhorigen in ontvangst nemen.

08.01 André Perpète (PS): Het tekort aan notarissen in de provincie Luxemburg wordt steeds schrijnender. Twee factoren die dat tekort verklaren, zijn: de vastgestelde quota's bij de samenstelling van de wervingsreserve en het Luxemburgse bevolkingscijfer. In het Franstalig landsgedeelte is de reserve immers beperkt tot 24 nieuwe notarissen per jaar en bovendien zijn zij niet geneigd in de provincie Luxemburg te gaan

constater, pour les candidats à l'exercice de cette profession, je voudrais surtout insister sur deux d'entre eux: les quotas liés à la réserve de recrutement et la démographie luxembourgeoise, qui sont selon moi les éléments expliquant le mieux ce manque criant. Pour les réserves de recrutement, on ne retient pour la partie francophone du pays que 24 nouveaux notaires par an qui, je vous le disais, sont peu tentés par une carrière en province de Luxembourg en raison de la position géographique de certaines études qui demandent des jeunes notaires et, revers de la médaille, des revenus souvent plus attrayants de l'autre côté de la frontière, au Grand-Duché de Luxembourg, pour des personnes ayant une telle formation.

Dès lors, monsieur le ministre, mes questions sont les suivantes. Êtes-vous au courant de ce manque de notaires en province de Luxembourg? Bien que la loi Ventôse contienne des avancées indéniables, ne pensez-vous pas que le nombre de notaires désignés devrait être évalué différemment sous certaines conditions, en fonction des arrondissements judiciaires en pénurie de notaires? Il apparaît qu'une campagne publicitaire ayant pour but de sensibiliser la population au manque de notaires et de susciter de nouvelles vocations est en passe d'être diffusée sur la RTBF. Votre administration compte-t-elle prendre des mesures occasionnelles ou plus régulières pour que la profession ne souffre plus des inconvénients liés à cette situation?

08.02 Jo Vandeurzen, ministre: Cher collègue, permettez-moi de commencer par vous citer quelques chiffres que mon administration m'a communiqués. La situation de pénurie nous est effectivement bien connue. En effet, le manque de notaires en province de Luxembourg est expliqué par le manque de candidats pour les places vacantes. D'ailleurs, les places vacantes sont publiées à plusieurs reprises, malheureusement sans résultat, sur des périodes de deux à trois ans. Je donne quelques exemples: résidence à Florennes publiée à neuf reprises, résidence à Fauvillers publiée à cinq reprises, résidence à Florenville publiée à deux reprises, résidence à Saint-Hubert publiée à trois reprises.

Nous constatons aussi que certaines places vacantes sont pourvues par des candidats qui ont déjà la qualité de notaire titulaire, ce qui a pour résultat qu'une place vacante pourvue laisse une nouvelle place vacante. De ce fait, la vacance est toujours là. L'explication est qu'il y aurait trop peu de candidats notaires et que le contingent autorisé serait trop limité. Ce n'est pas certain. Depuis l'entrée en vigueur en 2001, le nombre de candidats notaires autorisés est de 515: un contingent de 115 pour la première année, puis 80, puis 60 de 2004 à 2007, 36 néerlandophones et 24 francophones. Chaque année, ce nombre d'emplois a été pourvu par la nomination des contingents autorisés à deux unités près.

En fait, depuis 2001, pas moins de 513 candidats notaires sur 515 ont été nommés. De ce nombre, 209 ont été nommés notaires titulaires, le solde étant réparti en 157 candidats notaires qui ont opté pour une association avec un notaire titulaire et 147 candidats notaires ni nommés ni associés.

En théorie, il reste donc 304 candidats disponibles. Mais c'est théorique car nous constatons que les candidats notaires préfèrent, au moins au début, s'associer plutôt qu'opter pour une nomination

travailler, et ce, surtout parce que la rémunération dans le quartier de Groothertogdom est plus attractive.

Hebt u kennis van het tekort aan notarissen in de provincie Luxemburg? Moet het aantal benoemde notarissen niet worden geëvalueerd rekening houdend met de gerechtelijke arrondissementen die te kampen hebben met een tekort aan notarissen? Een reclamecampagne die tot doel heeft de bevolking voor die problematiek bewust te maken en nieuwe "roepingen" te wekken zou op de RTBF worden uitgezonden. Neemt u maatregelen om te voorkomen dat het beroep van notaris nog langer te lijden heeft onder de nadelen van deze stand van zaken?

08.02 Minister Jo Vandeurzen: Dat tekort is ons bekend. Het tekort aan notarissen in de provincie Luxemburg is te wijten aan het feit dat er onvoldoende kandidaten zijn voor de vacatures. Die plaatsen worden meermaals maar tevergeefs bekendgemaakt, over periodes van twee en zelfs drie jaar ! Bovendien worden sommige vacatures ingenomen door notarissen die het beroep al uitoefenen, wat voor nieuwe vacante plaatsen zorgt. Het is allesbehalve zeker dat het tekort zijn oorsprong vindt in het feit dat het toegelaten aantal te gering is. Sinds 2001 zijn er 515 toegelaten kandidaat-notarissen, of 115 voor het eerste jaar, dan 80, dan 60 (36 Nederlandstaligen en 24 Franstaligen) van 2004 tot 2007. Dat aantal ambten is jaar in jaar uit ingevuld op twee eenheden na.

Op 515 kandidaat-notarissen werden er 513 benoemd: 209 notarissen-titularis, 157 kandidaat-notarissen die met een notaris-titularis geassocieerd zijn en 147 kandidaat-notarissen die noch benoemd noch geassocieerd zijn.

comme notaire effectif.

La situation géographique de la province de Luxembourg est sans doute un des éléments déterminants. Toutefois, mon administration relève une tendance généralisée d'une diminution du nombre de candidats pour certaines places et d'un succès pour la formule de l'association. Les raisons sont multiples et variées: la problématique de la prise de responsabilités ou non, la situation économique incertaine, les charges financières, les prix parfois élevés de reprises de l'étude, etc.

Certaines voix s'élèvent en faveur d'une augmentation du contingent autorisé des candidats notaires. En principe, je ne suis pas contre. Au plus il y aura de candidats notaires, au plus il y aura de chances que les places vacantes soient pourvues. Mais, comme je vous l'ai dit précédemment, je n'en suis pas sûr étant donné le nombre – j'avoue théorique – des candidats encore disponibles (304). En tout cas, j'ai demandé à mon administration de prendre contact avec la chambre des notaires pour examiner l'hypothèse de l'augmentation du contingent.

En ce qui concerne votre question concernant l'évaluation du nombre de notaires en fonction des arrondissements judiciaires en pénurie de notaires, en application de l'article 31 de la loi du 22 Ventôse an 11, le nombre de notaires, leur placement et leur résidence sont déterminés par le Roi sur la base de la population de l'arrondissement.

Pour l'arrondissement judiciaire d'Arlon, le nombre de notaires est actuellement fixé à dix-sept. Pour l'instant, quinze études sont fixées. Il est donc possible de créer deux études pour l'arrondissement d'Arlon. Bien que le nombre de places occupées par arrondissement judiciaire ne puisse jamais être inférieur au nombre de places fixées, mon prédécesseur n'a jamais trouvé opportun d'entamer la procédure de création pour ces deux études. Je n'ai pas l'intention d'adopter un autre point de vue.

En réponse à votre question quant à une action de sensibilisation et la prise de mesures qui puissent remédier à la situation évoquée, je renvoie à mon intention de prendre contact avec la chambre des notaires. On examinera avec elle l'opportunité d'une éventuelle augmentation du nombre de candidats notaires à nommer mais, pour ce faire, une modification de la loi s'impose.

Je ne suis évidemment pas opposé à l'organisation d'une campagne de sensibilisation et publicitaire qui mettra en exergue la fonction de notaire; en effet, cette fonction est indispensable et utile dans notre société. Cependant, il me semble qu'une initiative pour l'organisation de ce genre d'événement devrait en premier lieu venir de la chambre des notaires. Dans la mesure du possible, mon département y participera bien volontiers.

In theorie blijven er dus 304 kandidaten over, maar die geven er vaak – zeker in het begin – eerder de voorkeur aan zich met een notaris-titularis te associëren dan zelf tot notaris-titularis benoemd te worden, onder meer om volgende redenen: de angst om zelf verantwoordelijkheden te nemen, de onzekere economische toestand, de financiële lasten, de soms hoge overnameprijs voor een notariskantoor, enz.

De geografische ligging van de provincie Luxemburg is ongetwijfeld van doorslaggevend belang.

Wat de evaluatie van het aantal notarissen in functie van de gerechtelijke arrondissementen betreft, wordt overeenkomstig artikel 31 van de wet van 25 Ventôse jaar 11, het aantal notarissen, hun spreiding en standplaatsen door de Koning bepaald op grond van het aantal inwoners van het arrondissement. Voor het gerechtelijk arrondissement Aarlen is dat aantal op zeventien vastgesteld en het aantal kantoren op vijftien. Er zouden er dus twee kunnen bijkomen.

Om het aangehaalde probleem op te lossen, ben ik van plan me tot de Kamer van notarissen te wenden om samen te onderzoeken of een verhoging van het aantal kandidaat-notarissen wenselijk is. Hoe dan ook is er een wetswijziging nodig.

Ik ben niet gekant tegen een publiciteitscampagne om de functie van notaris in de schijnwerpers te zetten. De notarissen vervullen immers een onvervangbare en nuttige taak in onze samenleving. Maar dat initiatief zou niettemin op de eerste plaats moeten uitgaan van de Kamer van notarissen. In de mate van het mogelijke zal mijn departement daar graag aan deelnemen.

08.03 **André Perpète** (PS): Monsieur le ministre, je vous remercie pour votre réponse très détaillée.

L'incident est clos.
Het incident is gesloten.

09 **Question de M. François-Xavier de Donnea au ministre de la Justice sur "les brouilleurs de gsm"** (n° 1741)

09 **Vraag van de heer François-Xavier de Donnea aan de minister van Justitie over "gsm-stoorders"** (nr. 1741)

09.01 **François-Xavier de Donnea** (MR): Madame la présidente, monsieur le ministre, en 2003, le ministre à l'époque en charge de la Justice a approuvé un projet pilote visant à empêcher l'utilisation de gsm en prison et cela via un appareil brouillant les ondes des opérateurs.

Ce projet pilote fut mené dans la prison d'Andenne et devait se poursuivre dans la prison d'Anvers. Depuis lors, les différentes directives européennes en la matière furent transposées mais, à ce jour, aucune autre prison, même pas celle d'Anvers dans laquelle il était pourtant prévu d'équiper ce genre de matériel, n'est dotée de ce système.

Cette situation interpelle étant donné qu'à l'heure actuelle, lors des fréquents contrôles effectués dans les cellules, de nombreux gsm sont trouvés. Plus récemment encore, on a appris que Nizar Trabelsi aurait eu accès à un gsm afin de préparer son évasion.

Monsieur le ministre, y a-t-il des raisons objectives expliquant ce retard de plusieurs années dans l'exécution de ces installations prévues?

Avez-vous un agenda précis pour équiper les prisons des mécanismes de brouillage dont je viens de parler?

09.02 **Jo Vandeurzen**, ministre: Le projet pilote lancé à la prison d'Andenne constituait en fait la toute première phase du projet. Il était destiné à évaluer les difficultés techniques éventuelles et à permettre de rendre le système le plus performant possible.

Les difficultés techniques n'ont pas manqué de se produire, notamment la précision exigée pour couvrir exactement la zone géographique de la prison sans entraîner de désagréments pour le voisinage.

La mise au point strictement technique est maintenant achevée et nous allons pouvoir, très prochainement (dans le courant de l'année 2008), envisager la deuxième phase du projet qui consistera à tester le système sur deux implantations différentes, une située en centre-ville à Anvers et une en zone non urbaine à Ittre. Les extensions du système à d'autres établissements ne pourront donc se faire qu'après

09.01 **François-Xavier de Donnea** (MR): Hoe is het in godsnaam mogelijk dat de installatie van gsm-stoorders in de gevangenis zoveel vertraging heeft opgelopen?

Het proefproject dat in 2003 door de minister van Justitie werd goedgekeurd en dat in de gevangenis van Andenne werd opgezet, moest in de gevangenis van Antwerpen worden voortgezet. Sindsdien zijn de diverse Europese richtlijnen ter zake omgezet maar tot nu toe werd dat systeem in geen enkele andere gevangenis, zelfs niet in die van Antwerpen, geïnstalleerd. Bij controles in de cellen worden echter tal van gsm's ontdekt en naar verluidt wist ook Nizar Trabelsi een gsm te bemachtigen om zijn ontsnapping voor te bereiden.

Wanneer zullen de gevangenis-eindelijke over dergelijke apparatuur kunnen beschikken?

09.02 **Minister Jo Vandeurzen**: Het in de gevangenis van Andenne opgezette proefproject moest de technische moeilijkheden evalueren. Het blijkt immers bijzonder moeilijk de gevangeniszone precies te bestrijken zonder dat de buurtbewoners daar hinder van ondervinden.

Uit louter technisch oogpunt is een en ander nu klaar en in de loop van 2008 zullen wij dus dat systeem kunnen uittesten in de Antwerpse stadskern en in een

la nouvelle période de test dans les deux établissements concernés.

niet-stedelijk gebied in Ittre. Het systeem zal dan ook pas na die nieuwe testperiode tot andere inrichtingen kunnen worden uitgebreid.

09.03 François-Xavier de Donnea (MR): Madame la présidente, je remercie le ministre pour sa réponse.

09.03 François-Xavier de Donnea (MR): Ik raad de minister aan die systemen onverwijld te implementeren.

Je ne puis que l'encourager à pousser ses services dans le dos pour qu'ils avancent rapidement dans la mise en œuvre de ces systèmes

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

La **présidente**: La question n° 1795 de M. de Donnea est retirée, car l'objet de cette dernière a déjà été examiné en séance plénière. Je vous renvoie aux comptes rendus de ladite séance.

10 Samengevoegde vragen van

- de heer Bruno Stevenheydens aan de minister van Justitie over "het niet betalen van achterstallige facturen door Justitie" (nr. 1796)

- de heer Stefaan Van Hecke aan de minister van Justitie over "de laattijdige betaling van facturen door Justitie" (nr. 1814)

10 Questions jointes de

- M. Bruno Stevenheydens au ministre de la Justice sur "le non-paiement de factures dues par le département de la Justice" (n° 1796)

- M. Stefaan Van Hecke au ministre de la Justice sur "le paiement tardif de factures par le département de la Justice" (n° 1814)

10.01 Bruno Stevenheydens (Vlaams Belang): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, in de rechtbank van Brugge werd men vorige maand geconfronteerd met een gebrek aan toiletpapier. Via een nogal grappig e-postbericht werd aan driehonderd rechters, griffiers, procureurs en bedienden gevraagd om eigen toiletpapier mee te brengen, en vooral om de dossiers niet te gebruiken.

10.01 Bruno Stevenheydens (Vlaams Belang): Les délais de paiement de leurs factures imposés aux fournisseurs du tribunal de Bruges sont inadmissibles. Aussi le personnel s'est-il vu déjà contraint d'apporter lui-même du papier hygiénique. Les factures doivent être payées par le SPF Justice. L'administration fait valoir que le problème de paiement s'explique par la longueur des négociations pour la formation d'un gouvernement et que le service de l'organisation judiciaire est confronté à un déficit de quelque 5 millions d'euros. Est-ce exact?

Dat klinkt vrij grappig, maar de oorzaak is dat niet. De aanleiding van dat probleem is namelijk het niet-betalen van de leverancier van toiletpapier. Ook de facturen van de leverancier van onderhoudsproducten werden al maanden niet meer betaald. De openstaande factuur van de leverancier van poetsproducten zou enkele duizenden euro's bedragen.

De niet-betaling van leveranciers in de rechtbank van Brugge is geen alleenstaand geval. Sommige facturen zijn al sinds juli vorig jaar onbetaald gebleven.

De woordvoerder van de minister heeft ondertussen bevestigd dat de openstaande facturen betaald dienden te worden door de overheidsdienst Justitie te Brussel. Vanuit de administratie wordt er gewezen op een geldtekort van ongeveer 5 miljoen euro op de dienst gerechtelijke organisatie en betalingsproblemen omwille van het uitblijven van een federale regering gedurende meer dan een half jaar.

Quels résultats a donné l'examen interne de la question? Le problème se pose-t-il dans d'autres tribunaux? Quel est le montant total des factures impayées? A combien de reprises déjà le problème a-t-il été signalé au ministre et à son prédécesseur? D'autres factures sont-elles en souffrance?

Mijnheer de minister, wat heeft het intern onderzoek naar de problematiek van openstaande facturen opgeleverd?

Wat is de oorzaak voor de niet-correcte betaling van leveranciers?

Om hoeveel facturen gaat het?

Gaat het enkel de rechtbank van Brugge aan, of doen er zich nog andere problemen voor?

Wat is het totaal bedrag van de openstaande facturen?

Hoe vaak werd het probleem van de niet-betaling van openstaande facturen door Justitie gesignaleerd aan u en aan uw voorganger?

Werd er intern over dat probleem gecommuniceerd of werd het op de lange baan geschoven?

Is het correct dat de problemen ontstaan zijn door geldgebrek omwille van het uitblijven van een federale regering tijdens de zomer en het najaar van 2007?

Welke andere facturen heeft men nog laten liggen op Justitie?

10.02 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!): Mevrouw de voorzitter, ik zal de feiten niet herhalen, maar mijn vraag heb ik eveneens ingediend naar aanleiding van die feiten in Brugge.

Het is natuurlijk een oud zeer. Het is niet de eerste keer dat het lang duurt voor facturen worden betaald. We horen vaak ook klachten van bijvoorbeeld deskundigen, van psychiaters, van artsen die werken voor Justitie, in gevangenissen en dergelijke meer, dat zij vaak heel lang moeten wachten op betaling van hun factuur.

Mijnheer de minister, daarom had ik graag een antwoord gekregen op een vijftal heel concrete vragen.

Ten eerste, hoeveel bedraagt de totale som van de openstaande facturen bij de FOD Justitie?

Ten tweede, hoe lang moet een leverancier, een deskundige, of wie dan ook die diensten levert aan de FOD Justitie, gemiddeld wachten opdat de facturen worden betaald?

Ten derde, wat zijn de meerkosten voor de overheid als gevolg van de laattijdige betaling van facturen? Ik doel op eventuele boetebedingen, intresten, invorderingskosten en dergelijke.

Ten vierde, zijn er al leveranciers die overgegaan zijn tot de invordering van niet-betwiste facturen? Ik vermoed dat de meeste facturen niet betwist zullen zijn. Zo ja, voor welk bedrag? Zijn er reeds vonnissen geveld in het nadeel van de Belgische Staat?

Ten vijfde, welke maatregelen hebt u genomen om ervoor te zorgen dat er nu voor eens en altijd een einde zal worden gemaakt aan die praktijk van laattijdige betalingen?

10.03 Minister Jo Vandeurzen: Naar aanleiding van het incident in de rechtbank van Brugge zijn binnen mijn departement, Justitie, verschillende maatregelen getroffen.

10.02 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!): Le non-paiement ou le paiement tardif de factures par la justice est un mal déjà ensuite. Le problème ne se limite pas à la fourniture de biens mais concerne aussi la rémunération d'experts.

A combien s'élèvent les factures non payées par la Justice? Combien de temps un fournisseur de biens ou de services attend-il en moyenne avant d'être payé? Quels frais supplémentaires génèrent ces paiements tardifs? Des fournisseurs ont-ils déjà recouru au recouvrement judiciaire de factures non contestées? L'État belge a-t-il déjà été condamné?

10.03 Jo Vandeurzen, ministre: Des mesures ont déjà été prises au département de la Justice pour résoudre ce problème qui est bien

Wat het incident zelf betreft, hebben de gebouwenbeheerder van de rechtbank van Brugge en de hoofdgriffier een verslag opgesteld. Terwijl het incident op zich door de betrokkenen als een aangedikt verhaal wordt bestempeld, zijn er ook andere voorvallen gemeld. Achterstallige betalingen op het departement Justitie zijn een reëel probleem.

Uit de eerste onderzoeken blijkt dat de vertragingen zeer verschillende oorzaken kunnen hebben. Zowel bij de gewone werkingskosten als bij gerechtskosten worden vertragingen vastgesteld. Bovendien kunnen die vertragingen zich voordoen in verschillende centrale en decentrale diensten. Justitie telt 385 decentrale sites.

Ten slotte kunnen de knelpunten zich voordoen op verschillende ogenblikken in de betalingsprocedure. Zo kunnen problemen zich voordoen bij het vastleggen van bestellingen, bij de registratie van de ontvangst van facturen, bij de centralisatie ervan, bij de vereffening, bij de interne controle en bij de in betalingstelling. Op dit ogenblik heeft de boekhouding mij een bedrag gesignaleerd van 7,3 miljoen euro, gespreid over 3.973 facturen.

De niet-betaling wordt door deze dienst toegewezen aan het tekort aan kredieten eind 2007 en aan diverse problemen bij de verwerking van de facturen. De FOD Justitie heeft het afgelopen jaar in totaal 242.049 facturen verwerkt. Om daaraan tegemoet te kunnen komen, zijn door het departement Justitie volgende maatregelen getroffen.

Wat de bestellingen betreft, zijn de gerechtelijke diensten en justitiehuzen aan de richtlijnen herinnerd waaraan de verantwoordelijken zich moeten houden. Er wordt aangedrongen op het veralgemeend gebruik van de internetapplicatie die werd ontwikkeld door de stafdienst ICT.

Verder is er ook een procedure opgesteld voor het correct en tijdig registreren van binnenkomende facturen. Voor de verdere verwerking wordt veralgemeend gebruik van het informaticasysteem aanbevolen.

De directieraad van de FOD Justitie werd gevraagd een monitoring op te zetten om een globaal overzicht te hebben van de doorlooptijd van de facturen. Tevens wordt aangedrongen de nodige mankracht in te zetten voor een snellere verwerking.

Teneinde de leidende ambtenaren ten volle te responsabiliseren zal hun worden gevraagd systematisch vooruitgangrapporten voor te leggen.

Wat de tweede vraag, van de heer Van Hecke, betreft, verwijs ik uiteraard naar het net gegeven antwoord. Maar ik ben het er helemaal mee eens: er moet inderdaad paal en perk worden gesteld aan het probleem van achterstellen op Justitie. Het is blijkbaar een oud zeer maar daarom niet minder ontoelaatbaar.

Zoals reeds eerder uitgelegd heeft het verschillende oorzaken. Op basis van de aan de directieraad gevraagde rapportage zal een beter zicht kunnen worden bekomen op de doorloopsnelheid van facturen, op de meerkosten en boetebedingen, op de intresten, en eventueel op de invorderingskosten.

réel. En dehors de l'incident de Bruges, on a relevé d'autres cas. Il peut s'agir de frais de fonctionnement ou de la fourniture de services. Les retards peuvent avoir des causes diverses. La justice possède 385 sites décentralisés. Les écueils se situent à différents points du processus de paiement.

L'arriéré s'élève actuellement à 7,3 millions d'euros, représentant 3.973 factures. Le non-paiement est dû à la fois à un déficit en crédits et à un retard dans le traitement. Pour remédier à ce problème, mon département a rappelé aux responsables des commandes les directives à suivre et l'application internet concernée. Une procédure a été initiée pour accélérer le délai de traitement des factures et stimuler l'utilisation de l'outil informatique. Il a également été demandé aux responsables de développer un monitoring et de prévoir un personnel suffisant. Enfin, les responsables seront conscientisés puisqu'ils seront tenus de déposer des rapports d'avancement.

Je considère moi aussi que l'arriéré de paiement au département de la Justice est inadmissible. Un délai de traitement moyen de quatre-vingts jours est effectivement trop long. Par ailleurs, la justice est encore saisie de 66 dossiers. Il est urgent de mettre les responsables face à leurs devoirs, de maîtriser le délai de traitement et de faire un meilleur usage des outils informatiques disponibles.

Uit de eerste analyse blijkt dat de gemiddelde doorlooptijd 80 dagen bedraagt.

Het gaat echter om een zeer heterogeen geheel van betalingen en er werd inderdaad al overgegaan tot gerechtelijke invorderingen van niet-betwistbare facturen. De dienst Geschillen maakt gewag van 66 zaken, waarvan 50 Nederlandstalige.

Ter bestrijding van de laakbare praktijk van laattijdige betalingen herhaal ik dat ik de betrokken leidinggevende ambtenaren wil responsabiliseren. De hele betaalketen moet onder controle worden gebracht en moet centraal worden opgevolgd. Hiervoor moet niet alleen de nodige mankracht worden ingezet. Er moet ook beter gebruik worden gemaakt van de daartoe geëigende informaticatoepassingen.

10.04 Bruno Stevenheydens (Vlaams Belang): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Een achterstand van 7,3 miljoen euro aan facturen is niet niets. Er zijn dus 66 zaken, waarvan 50 Nederlandstalige. Misschien is het interessant om die eens van naderbij te bekijken. Justitie krijgt er in elk geval geen beter imago door, terwijl de overheid eigenlijk het goede voorbeeld moet geven.

Uit uw antwoord concludeer ik dat er nog een hele procedure moet worden opgezet om hierin beterschap te creëren. Ik stel ook vast dat een aantal gerechtsdeskundigen in ons land het beu is om op die manier te werken en op geld te moeten wachten. Zij hebben hun medewerking aan de Belgische Justitie al opgezegd. Ik hoop dat u er als minister voor kunt zorgen dat zulke problemen eindelijk eens een goede oplossing krijgen, want, nogmaals, de overheid moet het goede voorbeeld geven.

10.05 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. De cijfers zijn sprekend: 7,3 miljoen euro achterstand en een aantal zaken zijn in proces. Ik vind dat het er nog relatief weinig zijn en dat de leveranciers vrij veel geduld hebben. Men denkt natuurlijk dat de Belgische Staat ooit wel zal betalen, maar er zijn ook leveranciers die in de problemen kunnen komen door laattijdige betalingen. Daarmee moeten wij rekening houden.

Goede deskundigen – het is heel belangrijk dat wij over echt goede deskundigen kunnen beschikken – hebben veel werk en kunnen ook elders geld verdienen. Als zij lang moeten wachten op facturen, zou het wel eens kunnen dat zij afhaken. Dat komt niet ten goede aan de rechtsbedeling. Deskundigenonderzoeken zijn absoluut noodzakelijk in verschillende zaken.

U zegt dat u nog een achterstand van 7,3 miljoen euro hebt. Hebt u er zicht op binnen welke termijn die achterstand kan worden weggewerkt? Wat de 66 zaken betreft die voor de rechtbank aanhangig zijn, het is natuurlijk een zeer goede zaak voor de advocaten die daaraan geld zullen verdienen, maar het zal ook de Belgische Staat veel geld kosten. Door de nieuwe rechtsplegingsvergoedingen, die goed werden opgetrokken, zullen, zeker voor niet-betwiste facturen, de gerechtskosten oplopen. Ik denk

10.04 Bruno Stevenheydens (Vlaams Belang): J'en conclus que la procédure destinée à améliorer la situation a démarré et j'espère que l'arriéré de paiement sera rapidement apuré. La situation actuelle nuit en effet à l'image des pouvoirs publics.

10.05 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!): Les fournisseurs font manifestement preuve de beaucoup de patience mais un trop grand nombre de factures impayées risque néanmoins de les mettre en difficulté. Nous pourrions perdre des experts de qualité tentés par le privé s'ils doivent attendre trop longtemps d'être payés. Les 66 dossiers dont la justice est saisie coûteront finalement cher aux autorités. J'espère dès lors que l'arriéré de paiement sera résorbé le plus rapidement possible.

dat u daarover nog geen concrete cijfers hebt, maar ik zal daarover nog een schriftelijke vraag stellen, zodat wij de complete cijfers hebben van de exacte meerkosten.

Ik hoop in elk geval dat u het nodige zult doen om dit probleem op korte termijn op te lossen. Ik hoop dat dit niet alleen in uw departement zal gebeuren. Ik vermoed namelijk dat ook andere departementen dezelfde problemen hebben. Dat zijn echter vragen voor uw collega's.

10.06 Minister **Jo Vandeurzen**: Ik vind het een zeer ernstige zaak. Ik heb dat niet onder stoelen of banken gestoken, naar aanleiding van het veeleer grappige incident. De grond van de zaak, namelijk het niet-betalen van facturen door Justitie, is voor mij een zeer ernstige aangelegenheid. Het is een kwestie van geloofwaardigheid van Justitie. Als er een departement op tijd moet betalen, dan is het Justitie. Ik meen dat wij dit standpunt allemaal delen. De analyses die wij hebben kunnen maken, geven aan dat de oplossing van het probleem veeleer complex is, maar vooral een kwestie van organisatie en management.

Dit betekent dat als men dit wil remediëren, er in de organisatie initiatieven moeten worden genomen aangaande de doorlooptijd van de facturen en de manier waarop de centrale punten in de organisatie communiceren – zoals u hebt gehoord, zijn er dat heel wat – de informatie doorgeven en de registraties gebeuren. Daar ook zullen zich de inspanningen concentreren, namelijk op de interne organisatie van het departement en de relaties met de 385 decentrale sites.

Uiteraard is er ook een budgettair element in dat verhaal. Ik hoef u niet te verbergen dat een operatie waarbij men een bedrag moet inhalen, zich budgettair zal moeten vertalen in de begrotingsdiscussies. Het bedrag dat ik thans ken is 7,3 miljoen euro. Een van de vragen is bijvoorbeeld of alle facturen zijn geregistreerd. We zullen de volgende weken en maanden alleszins, zoals trouwens al een paar keren gezegd in deze commissie, zeer veel proberen te investeren in de interne organisatie van het departement. We kunnen daarvoor trouwens rekenen op de medewerking van de ambtenaren, want aan goede wil is er absoluut geen gebrek. Daar ligt op dit moment de grote prioriteit waar het gaat over kwaliteit en goed bestuur in Justitie. Het gaat niet zozeer over nieuwe regelgeving, wel over de vraag hoe we ons intern organiseren.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

11 **Question de M. André Perpète au ministre de la Justice sur "l'usage du polygraphe dans le cadre d'affaires criminelles" (n° 1837)**

11 **Vraag van de heer André Perpète aan de minister van Justitie over "het gebruik van de leugendetector in strafzaken" (nr. 1837)**

11.01 **André Perpète** (PS): Monsieur le ministre, tout récemment, un procès pour meurtre s'est déroulé devant la Cour d'assises de Luxembourg. Je pars de cet exemple-là, mais ma question se veut générale. Il serait malséant de vous interroger sur un cas précis.

11.01 **André Perpète** (PS): Onlangs vond er een proces wegens moord plaats voor het hof van assisen van Luxemburg.

En l'espèce, le procès devait durer dix jours. Au bout d'une semaine, il fut décidé de soumettre au test du polygraphe l'un des deux accusés

Een van de beschuldigen werd er, met succes, aan de

au siège de la police fédérale d'Arlon. Selon les conclusions, l'accusé ne mentait pas. Il n'empêche que la Cour d'assises l'a condamné. Cela pose quand même problème.

La technique du polygraphe est très à la mode dans certains pays, mais est plus rarement utilisée chez nous. À tout le moins, elle ne paraît pas totalement fiable. Le débat a fait couler beaucoup d'encre.

Monsieur le ministre, je voulais vous interroger à ce propos. Voici mes questions.

Le polygraphe est-il souvent employé chez nous lors d'affaires criminelles?

Le détecteur de mensonge peut-il être considéré comme une preuve à part entière permettant le renvoi d'un suspect ou, plus encore, la condamnation en justice?

Quelle est la formation des personnes utilisant cette technique?

Concrètement, comment se passent les interrogatoires?

Enfin, et peut-être surtout, quelle sont votre appréciation et vos intentions quant à son utilisation future?

11.02 Jo Vandeurzen, ministre: Si j'ai bien compris, vous me posez quatre questions.

Premièrement, en 2007, les polygraphistes ont traité 356 dossiers et ont produit 227 séries de graphiques.

Deuxièmement, le test du polygraphe constitue un élément de preuve et doit donc, à ce titre, être intégré au régime de la preuve en vigueur que les cours et tribunaux doivent appliquer. La Belgique connaît le principe du régime libre de la preuve. En d'autres termes, la loi ne contient pas de liste exhaustive des preuves autorisées et n'établit pas non plus de hiérarchie légale de leur valeur. Le juge du fond dispose d'un pouvoir d'appréciation souverain pour former son intime conviction et statuer sur la base des moyens de preuve qui lui sont fournis. La Cour de cassation s'est également prononcée en ce sens: "Même si elles constituent une indication qui a orienté l'enquête et justifié l'accomplissement de certains devoirs au cours de l'instruction préparatoire, les conclusions d'un test polygraphique sont laissées à l'appréciation souveraine du juge qui décide de les suivre ou non pour mesurer le crédit qu'il porte plus particulièrement à l'audition que ce test concerne". En particulier pour le polygraphe, il peut en outre être renvoyé à la COL 3/2003 concernant la circulaire ministérielle relative à l'utilisation du polygraphe dans la procédure pénale. Il s'agit de l'application de l'article 112ter du Code d'instruction criminelle. Cette circulaire ministérielle définit le cadre juridique et le déroulement d'un test à l'aide du polygraphe. La COL elle-même précise clairement qu'il s'agit surtout de recommandations dont aucune règle juridique ne peut être déduite.

Le test du polygraphe est considéré comme étant une méthode spéciale d'interrogatoire policier mobilisant des moyens et des fonctionnaires de police spécialisés. Il s'agit d'une méthode de recherche de la vérité. Le polygraphe est un instrument d'enquête

leugendetector onderworpen, maar werd desondanks veroordeeld. Dat vormt een probleem.

In sommige landen is het gebruik van de leugendetector sterk ingeburgerd, hoewel de techniek niet helemaal betrouwbaar lijkt.

Wordt de leugendetector in ons land vaak gebruikt in strafzaken? Kan op grond van een test met de leugendetector worden beslist een verdachte naar de bevoegde rechter te verwijzen of te veroordelen? Welke opleiding genoten de personen die van die techniek gebruikmaken? Hoe verlopen de verhoren? Welke rol ziet u voor deze ondervragingstechniek weggelegd?

11.02 Minister Jo Vandeurzen: In 2007 hebben de polygrafisten 356 dossiers behandeld en 227 reeksen grafieken geproduceerd.

De polygraaftest is een bewijselement en moet dus worden opgenomen in de geldende bewijsregeling. In België is de bewijsregeling vrij. De rechter komt zelf tot zijn innige overtuiging en doet uitspraak op basis van de aangereikte bewijsmiddelen. Het Hof van Cassatie heeft zich in dezelfde zin uitgesproken en is van oordeel dat de resultaten van een polygraaftest aan de soevereine beoordeling van de rechter moeten worden onderworpen. Voorts kan worden verwezen naar de omzendbrief COL 3/2003 betreffende het gebruik van de polygraaf in de strafprocedure.

De polygraaftest is een bijzondere verhoortechniek waarbij bijzondere middelen en gespecialiseerde politieambtenaren worden ingezet. Bovendien wordt hier het subsidiariteitsbeginsel toegepast volgens hetwelk men pas van een polygraaf mag gebruik maken

supplémentaire dont les résultats doivent être scrupuleusement étayés par d'autres éléments issus des investigations.

Il est en outre fait application du principe de subsidiarité, ce qui implique que l'on ne peut avoir recours au test du polygraphe que si la mise en œuvre raisonnable et adéquate d'autres moyens d'investigation n'est pas susceptible d'apporter des éléments suffisants.

J'en viens à votre troisième question sur la formation des personnes amenées à utiliser cette technique. L'audition à l'aide du polygraphe peut seulement être effectuée par un fonctionnaire de police spécialisé et spécialement formé. Les polygraphistes belges ont été formés au Canada au Collège canadien de Police et la formation de base a une durée de trois mois. Elle est entièrement donnée en anglais et porte sur des matières telles que la psychologie, la physiologie, la communication, les techniques d'audition, etc. À l'issue de la formation, le candidat polygraphiste doit réaliser vingt-cinq tests dans son unité dans un délai de maximum neuf mois au cours desquels il est coaché par son moniteur. Ce n'est qu'après avoir fait les vingt-cinq tests de manière jugée satisfaisante par le moniteur de l'école que le candidat polygraphiste reçoit son brevet. Un recyclage de quarante heures tous les deux ans est par ailleurs obligatoire pour conserver l'accréditation de polygraphiste.

La séance se déroule comme suit: entretien préalable, test préalable, test polygraphique proprement dit, analyse des résultats par la polygraphiste, confrontation de la personne aux résultats du test, reprise de l'audition par les enquêteurs chargés du dossier.

Enfin, pour votre quatrième question, les modalités actuelles d'utilisation du polygraphe peuvent être maintenues.

*Voorzitter: Sabien Lahaye-Battheu.
Présidente: Sabien Lahaye-Battheu.*

11.03 André Perpète (PS): Madame la présidente, je remercie le ministre pour sa réponse.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

12 Questions jointes de

- Mme Clotilde Nyssens au ministre de la Justice sur "les mères porteuses" (n° 1864)

- Mme Mia De Schamphelaere au ministre de la Justice sur "l'interdiction pénale de la pratique des mères porteuses" (n° 1951)

12 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Clotilde Nyssens aan de minister van Justitie over "de draagmoeders" (nr. 1864)

- mevrouw Mia De Schamphelaere aan de minister van Justitie over "het strafrechtelijk verbod op draagmoederschap" (nr. 1951)

12.01 Clotilde Nyssens (cdH): Madame la présidente, monsieur le ministre, je reviens sur une affaire qui rebondit régulièrement, l'affaire Donna. Souvent, la presse rapporte que des candidates mères porteuses recherchent sur internet des couples qui souhaiteraient être parents.

indien met een redelijke aanwending van andere onderzoeksmiddelen onvoldoende elementen aan het licht konden worden gebracht.

Het verhoor met behulp van een polygraaf kan enkel worden uitgevoerd door een speciaal daartoe opgeleide politieambtenaar. De Belgische polygrafisten werden drie maanden lang in Canada opgeleid. Na afloop van de opleiding moet de kandidaat-polygrafist vijftientig onderzoeken uitvoeren binnen een termijn van negen maanden gedurende welke hij of zij wordt begeleid. Hij of zij krijgt pas een getuigschrift na die opleiding. Daarenboven moeten de betrokkenen om de twee jaar een bijscholingscursus van veertig uur volgen.

De test verloopt als volgt: voorafgaand gesprek, voorafgaande test, polygraaf-test, analyse van de resultaten en nadat de betrokkene met die resultaten is geconfronteerd, hervatting van het verhoor.

Wat mij betreft, kunnen de huidige gebruiksvoorwaarden worden behouden.

12.01 Clotilde Nyssens (cdH): In de pers wordt vaak gewaagd van kandidaat-draagmoeders die het internet afschuimen op zoek naar koppels met een kinderwens, zoals dat het geval was bij de zaak

Cette affaire nuit bien entendu aux intérêts de l'enfant et pose la question générale de la commercialisation non seulement des enfants mais aussi de tout ce qui touche au corps humain. Sous la précédente législature, il y a eu plusieurs dépôts de propositions de loi qui visaient à interdire d'une manière expresse, par un texte, leur commercialisation.

À la suite de l'émoi de la population contre la commercialisation des gestations pour autrui, un débat s'est instauré sur la question éthique des gestations pour autrui.

Je voudrais intervenir ici sur le premier volet de la problématique. Il est évident que notre droit interdit toute forme de gestation pour autrui ainsi que sa commercialisation. L'être humain n'est pas un objet de commerce et, selon la jurisprudence et le Code civil, cette matière est hors commerce. C'est un principe général de droit.

Monsieur le ministre, ma question est simple. Confirmez-vous que le contrat de gestation pour autrui est illicite et a fortiori sa commercialisation? Il est urgent de prendre des dispositions plus draconiennes, vu que le droit actuel ne permet pas de poursuivre les personnes qui s'adonnent à ce type d'activité, de porter les choses devant les tribunaux et, en tout cas, d'arrêter ces faits qui tendent à se reproduire.

12.02 Mia De Schamphelaere (CD&V - N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, recent is gebleken dat heel wat misbruiken bestaan in verband met het draagmoederschap. Verwachtingen van mensen worden ge-en misbruikt. Er zijn dringend hefbomen in ons recht nodig om dit soort misbruiken tegen te gaan.

Algemeen is het personen- en familierecht duidelijk. Het belang van het kind staat centraal. Dit betekent dat elk kind dat geboren is onmiddellijk een familiaalrechtelijk anker heeft, de afstamming van moederszijde staat vast. Er kunnen geen contracten worden aangegaan voor de geboorte over het kind, over de afstamming. Het menselijk lichaam is buiten het vermogensrecht en het zakenrecht en in principe niet in de handel. Alle rechten met betrekking tot het menselijk lichaam, de persoonlijkheidsrechten of de rechten in verband met de plichten van de ouders, de familiale rechten, zijn geen vermogensrecht en kunnen dus niet worden opgenomen in een contract of verbintenissen.

Een draagmoederschapsovereenkomst is heel duidelijk volgens de stand van ons recht nietig. Dit wil onder meer zeggen dat er geen gevolgen kunnen worden aan gegeven en dat er geen afstand kan worden afgedwongen voor de burgerlijke rechtbanken.

Hamvraag is of dit recht op zich voldoende is om de misbruiken tegen te gaan? CD&V meent dat er een duidelijk maatschappelijk verbod moet zijn op de commercialisering, de openbare bemiddeling en het aanbieden via internet van kandidaat-draagmoeders. Zowel in het geval van baby D als in het recente geval hebben verschillende parketmagistraten laten horen dat het huidige instrumentarium onvoldoende is om een duidelijk maatschappelijk verbod op elke handel en commercialisering rond draagmoederschap te stellen.

Zowel in Nederland als in Frankrijk is zo'n verbod recentelijk

van baby Donna.

Tijdens de vorige zittingsperiode werden er verschillende wetsvoorstellen ingediend om de commercialisering van kinderen en van het menselijk lichaam te verbieden. In de huidige stand van de wetgeving kunnen mensen die zich daartoe lenen niet vervolgd worden. Men moet dergelijke zaken voor het gerecht kunnen brengen en ervoor zorgen dat zulke feiten, die de neiging hebben zich te herhalen, een halt worden toegevoerd.

Bevestig u dat draagmoederschapsovereenkomsten en onwettig zijn en dat zulks zeker geldt voor de commercialisering op dat gebied?

12.02 Mia De Schamphelaere (CD&V - N-VA): Des événements récents ont montré que des abus concernant des mères porteuses étaient possibles et qu'il fallait disposer d'instruments juridiques pour les réprimer. Le droit des personnes et de la famille accorde aujourd'hui une priorité à l'enfant. La pratique qui consiste à proposer des contrats avant la naissance pour qu'il soit fait abandon de l'enfant est prohibée. On ne peut disposer du corps humain et les droits relatifs à celui-ci ne sont pas commercialisables. En droit civil, une convention de gestation pour autrui est nulle.

Il faut instaurer l'interdiction pénale des actes commerciaux et de l'intercession publique en matière de gestation pour autrui. Des magistrats du parquet jugent les instruments existants insuffisants pour contrer des phénomènes récents comme les offres sur l'internet et le commerce d'enfants à naître.

La commercialisation et la conclusion de contrats relatifs à des enfants à naître est d'ores et

ingevoerd. Het gaat vooral over commercieel draagmoederschap of het maken van contracten en over de openbare bemiddeling of het matchen van draagmoeders en wensouders.

Mijnheer de minister, bent u van mening dat er op dit ogenblik voldoende instrumenten bestaan of is een strafrechterlijk verbod op commercieel draagmoederschap aangewezen?

12.03 Jo Vandeurzen, ministre: Madame la présidente, le problème des mères porteuses et de telles conventions s'est posé aux cours et tribunaux lors de l'homologation d'adoptions d'enfants conçus de la sorte.

Une convention conclue entre une femme qui s'engage à se faire féconder par l'insémination artificielle ou par la fécondation in vitro et transfert d'embryons (FIVTE), à porter l'enfant, à accoucher et à le céder après la naissance, d'une part, et un couple ou un isolé qui s'engage à accueillir cet enfant éventuellement en vue d'une adoption, d'autre part, est nulle d'après le droit civil belge.

La validité du contrat de gestation pour autrui est mise en cause à juste titre par la plupart des auteurs belges sur la base de l'article 6 et l'article 1128 du Code civil. L'illicéité d'un tel contrat tourne autour de trois considérations: le défaut de consentement éclairé de la gestatrice, la contrariété au principe d'indisponibilité du corps humain et de l'état des personnes et la prorogation d'un tel contrat empêchent en fait toute exécution forcée dudit contrat, tant en ce qui concerne la remise de l'enfant par la gestatrice au couple communautaire que pour ce qui se rapporte aux aspects financiers de l'accord intervenu.

La cour d'appel de Gand, dans un arrêt rendu le 13 janvier 1989, a jugé que l'intention du législateur n'était pas de rendre possible la commande d'un enfant auprès d'une mère porteuse. Par contre, une décision prononcée par le tribunal de première instance de Turnhout le 4 octobre 2000 a estimé qu'une maternité de substitution où il n'est nullement question de gain n'est pas contraire à l'ordre public et que l'adoption plénière par ses parents sociogénétiques, après une maternité de substitution, est fondée sur de justes motifs et présente un avantage pour celui qui en est l'objet.

En l'espèce, les enfants sont nés de la sœur du deuxième adoptant après fécondation in vitro des spermatozoïdes et des ovules des adoptants et implantation chez la sœur du deuxième adoptant. Dans cette affaire, le tribunal a estimé qu'un juste motif à l'adoption pouvait être que les parents sociogénétiques de l'enfant ne sont pas ses parents juridiques. C'est le cas de la maternité de substitution de la femme mariée chez qui un ovule d'une autre femme est implanté, ovule qui a été fécondé.

Une décision prononcée par le tribunal de la jeunesse de Bruxelles du 4 juin 1996 avait également promulgué l'adoption plénière de l'enfant fécondé in vitro et porté par la sœur de l'adoptante. Le tribunal a estimé qu'il était de l'intérêt de l'enfant que sa situation juridique soit éclaircie.

Le ministère public a considéré que la question de l'adoption devait être distinguée de la question de l'existence d'une convention avec une mère porteuse.

déjà interdite aux Pays-Bas et en France. Le ministre estime-t-il qu'il faille faire de même en Belgique?

12.03 Minister Jo Vandeurzen: Het Belgisch burgerlijk recht voorziet niet in een overeenkomst waardoor een vrouw er zich toe zou kunnen verbinden zich via het inbrengen van embryo's te laten bevruchten, het kind te dragen, het te baren en het na de geboorte aan een koppel of een alleenstaande voor adoptie af te staan.

De meeste Belgische auteurs stellen op grond van de artikelen 6 en 1128 van het Burgerlijk Wetboek de geldigheid van een draagmoederschapsovereenkomst terecht ter discussie.

In een arrest van 13 januari 1989 oordeelde het hof van beroep te Gent dat het niet in de bedoeling van de wetgever lag om de bestelling van een kind bij een draagmoeder mogelijk te maken. In een uitspraak van 4 oktober 2000 was de rechtbank van eerste aanleg te Turnhout echter van oordeel dat een draagmoederschap dat niet door winstbejag is ingegeven, niet strijdig is met de openbare orde.

In een vonnis van 4 juni 1996 had de jeugdrechtbank te Brussel eveneens de volle adoptie van een door de zuster van de adoptiemoeder gedragen proefbuisbaby uitgesproken. De rechtbank was van oordeel dat het in het belang van het kind was dat er over zijn juridische toestand duidelijkheid werd geschapen.

Het openbaar ministerie is ervan uitgegaan dat de kwestie van de adoptie en het bestaan van een overeenkomst met de draagmoeder twee aparte zaken zijn.

Il résulte de ce qui précède que les tribunaux sont confrontés à des valeurs concurrentes et de très haute importance: faire respecter la loi ou tenir compte de l'intérêt de l'enfant.

Au cours de la législature précédente, un travail conséquent a été accompli en commissions Justice et Affaires sociales réunies au Sénat. Plusieurs propositions déposées ont fait l'objet d'un avis fouillé du Conseil d'État. J'invite dès lors le parlement à poursuivre ce travail important.

De zaak rond baby D en de wanpraktijken van een Limburgse draagmoeder die recent aan het licht kwamen, hebben duidelijk gemaakt dat misbruiken omtrent draagmoederschap mogelijk zijn en dat er in België geen wetgevend kader aanwezig is om hiertegen afdoende te kunnen optreden.

Het is belangrijk dat er een oplossing wordt gezocht om een einde te maken aan deze situatie. Kinderen zijn geen koopwaar en verdienen onze bescherming. Ik ben er dan ook principieel voorstander van om hier een regelgevend initiatief te nemen.

Tijdens de vorige legislatuur werden meerdere wetsvoorstellen ingediend met betrekking tot deze problematiek. Er werden daaraan besprekingen gewijd in de werkgroep Bio-ethiek en in de Verenigde Commissie voor de Sociale Zaken en Justitie.

Ik suggereer dat het initiatief om hierin wetgevend op te treden, wordt genomen in het Parlement. Ik denk dat de ingediende wetsvoorstellen als basis kunnen dienen en dat er verder kan worden gewerkt op basis van de reeds bestaande documenten en voorbereidingen.

Het is uiteraard mijn suggestie dat dit gezamenlijk gebeurt en niet in verschillende commissies apart. Het is belangrijk dat een breed debat daarover mogelijk is.

Ik ben graag bereid om met het Parlement mee te zoeken naar een gepaste formule voor de behandeling van deze problematiek, zowel in de organisatie van de werkzaamheden als wat betreft de technische ondersteuning bij de formulering van wat strafrechtelijk moet worden verboden.

12.04 Clotilde Nyssens (cdH): Madame la présidente, je remercie le ministre pour sa réponse fouillée. J'en conclus deux choses: il est sans doute urgent de prendre une initiative pour interdire la commercialisation de ces faits et en rappelant la jurisprudence, le ministre a pointé la difficulté que pose l'intérêt de l'enfant devant la situation, car il existe des formules selon lesquelles des parents utilisent la gestation pour autrui et le mécanisme de l'adoption pour régulariser le statut juridique de l'enfant. Donc, certains cas de jurisprudence ont accepté l'adoption plénière au départ de faits particuliers. Il a également rappelé le travail du Parlement. Il est évident qu'à un moment donné, le politique devra prendre ses

De rechtbanken worden met concurrerende waarden geconfronteerd: de naleving van de wet en het belang van het kind.

Tijdens de vorige zittingsperiode hebben de verenigde commissies voor de Justitie en de Sociale Zaken van de Senaat belangrijk werk verricht. De Raad van State bracht over meerdere voorstellen een uitgebreid advies uit. Ik nodig het Parlement uit om dit belangrijk werk voort te zetten.

L'affaire du bébé D. a démontré l'absence en Belgique d'un cadre législatif suffisant pour réprimer les abus en matière de gestation pour autrui. Il est essentiel de trouver rapidement une solution. Les enfants ne sont pas une marchandise et je suis dès lors favorable par principe à la pénalisation de ces activités.

Sous la législature précédente, plusieurs propositions de loi ont été déposées concernant cette question. Elles ont été discutées au sein du groupe de travail bio-éthique et des commissions réunies de la Justice et des Affaires sociales. C'est pourquoi je pense qu'il est préférable de laisser l'initiative au Parlement. Le débat pourra être poursuivi sur la base des propositions de loi et des documents existants. Je suis disposé à rechercher avec le Parlement une solution adéquate.

12.04 Clotilde Nyssens (cdH): Er moet dringend een initiatief genomen worden om de commercialisering van dergelijke praktijken te verbieden.

Het belang van het kind in deze situatie is moeilijk in te schatten, want sommige ouders gebruiken het draagmoederschap en de adoptie om het juridisch statuut

responsabilités pour faire des choix et ne pas laisser la jurisprudence se débrouiller avec des cas qui lui sont soumis, alors qu'elle est dépourvue de législation en la matière.

van het kind te regulariseren. In bepaalde gevallen heeft de rechtspraak dus de volle adoptie aanvaard uitgaande van welbepaalde feiten.

De politici zullen hun verantwoordelijkheid moeten nemen opdat de rechtbanken de gevallen die hun worden voorgelegd, niet met de natte vinger zouden moeten behandelen, aangezien er ter zake geen wetgeving bestaat.

12.05 **Mia De Schamphelaere** (CD&V - N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, de besprekingen in de Senaat, tijdens de vorige legislatuur, hebben volgens mij toch wel duidelijk gemaakt dat het grootste deel van de fracties achter een verbod op commercialisering staan en op openbare bemiddeling via internet. Over een strafmaatregel in die zin zou volgens mij ook nu nog in het Parlement een consensus kunnen worden gevonden.

12.05 **Mia De Schamphelaere** (CD&V - N-VA): Je pense que comme nous, la plupart des groupes politiques sont opposés à la commercialisation et à la médiation publique en matière de maternité de substitution. Je pense qu'un consensus peut donc être trouvé à propos d'une interdiction pénale. Il s'agit à présent de trouver la meilleure méthode.

Wij zullen de werkmethodes verder nagaan en de beste methode uitzoeken.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

13 **Samengevoegde vragen van**

- mevrouw Hilâl Yalçın aan de minister van Justitie over "de Moslimexecutieve" (nr. 1780)
- de heer Bert Schoofs aan de minister van Justitie over "de aanhoudende problemen bij de Moslimexecutieve" (nr. 1924)
- mevrouw Mia De Schamphelaere aan de minister van Justitie over "de toekomst van het representatief orgaan voor de islam" (nr. 1952)
- mevrouw Zoé Genot aan de minister van Justitie over "de Moslimexecutieve van België" (nr. 1987)

13 **Questions jointes de**

- Mme Hilâl Yalçın au ministre de la Justice sur "l'Exécutif des musulmans" (n° 1780)
- M. Bert Schoofs au ministre de la Justice sur "les problèmes persistants au sein de l'Exécutif des musulmans" (n° 1924)
- Mme Mia De Schamphelaere au ministre de la Justice sur "l'avenir de l'organe représentatif de l'islam" (n° 1952)
- Mme Zoé Genot au ministre de la Justice sur "l'Exécutif des Musulmans de Belgique" (n° 1987)

13.01 **Hilâl Yalçın** (CD&V - N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, er is de laatste dagen weer heel wat te doen geweest rond de Moslimexecutieve. Begin november 2007 werden, na de aanhouding van de Franstalige ondervoorzitter van de Moslimexecutieve, tien leden van de Moslimexecutieve op verdenking van fraude aan de kant gezet door de algemene vergadering van dit orgaan.

13.01 **Hilâl Yalçın** (CD&V - N-VA): Début novembre, 10 membres de l'Exécutif des Musulmans ont été écartés par l'assemblée générale. Le ministre peut-il préciser la situation dans laquelle se trouve l'Exécutif? Les membres concernés ont-ils déjà été remplacés? Où en est l'instruction portant sur les malversations financières? De plus en plus de voix s'élèvent pour demander la

Mijnheer de minister, ik heb hierover drie vragen waarop ik graag een antwoord van u had gehad.

Ten eerste, kunt u meer duidelijkheid scheppen over de huidige

situatie waarin de Moslimexecutieve zich bevindt? Werden deze tien leden reeds vervangen?

Ten tweede, wat is de stand van zaken van het lopende gerechtelijk onderzoek?

Ten derde, er gaan meer stemmen op om de executieve te splitsen in een Nederlandstalig en een Franstalig college. Wat is uw standpunt ter zake?

13.02 Bert Schoofs (Vlaams Belang): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, in het verleden zijn er meermaals problemen geweest met de Moslimexecutieve. Ik herinner u aan de verkiezing destijds van een aantal leden van het orgaan, waarbij een screening van de Veiligheid van de Staat uitwees dat een aanzienlijk aantal leden was aangebrand, om het in die termen te zeggen. Er was ruzie tussen de verkozenen onderling en tussen de diverse moslimgemeenschappen onderling. Er is ook sprake van duistere financiële praktijken. Dat is allemaal geen reclame voor de islamreligie in ons land. Binnen de moslimgemeenschap begint men zich wellicht, of dat zou toch zo moeten zijn, de vraag te stellen hoe men die zaak moet oplossen. Het orgaan heeft immers nooit gefunctioneerd en zal ook nooit functioneren.

Mijnheer de minister, mijn vragen gaan veel meer in een principiële richting. Denkt u dat het orgaan nog echt werkbaar is? Denkt u niet dat men het over een andere boeg zal moeten gooien? Wanneer men immers autonomie aan diverse groepen in de samenleving toekent, wordt toch verwacht dat de verantwoordelijkheid wordt opgenomen. Wij zien dat dit hier niet gebeurt. Voor een godsdienst die in dit land 400.000 aanhangers telt, vindt men blijkbaar niet de geschikte mensen om dat in goede banen te leiden en een verzoeningsorgaan op te richten.

Ik denk dat de tijd dringt, zeker voor de moslims in dit land zelf, als zij hun geloofwaardigheid in dit land willen bewaren. U bent als minister van Justitie bevoegd voor de erediensten. Welke inbreng wilt u daarin hebben, zonder uiteraard te interfereren op het vlak van de godsdienst intern? U weet dat er in ons land een traditie bestaat van een soort van onaantastbaarheid van de erediensten en de geloofsbelijdenis. U hebt daarover echter de marginale controle en de bevoegdheid. Ik zou graag uw visie kennen hoe het verder moet na de voorlopige maatregelen die u inmiddels hebt getroffen.

13.03 Mia De Schamphelaere (CD&V - N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, de erkenning van de islam dateert van 1974. Sindsdien is er een lange weg gevolgd om de meest geschikte vorm te vinden voor een representatief orgaan, het aanspreekpunt voor de overheid. Dit is heel grondig gebeurd en in samenspraak met de moslimgemeenschap. Uiteindelijk werd dan geopteerd om via verkiezingen, die voor het eerst werden gehouden in 1998, te komen tot een algemene raad en een executieve voor het dagelijks bestuur.

Deze executieve heeft nog niet optimaal gefunctioneerd. De werking wordt betwist, zowel extern als intern. Het is al zover gekomen dat u als minister enkele dagen geleden de subsidies opschortte in afwachting van meer betrouwbare informatie in verband met de

scission de l'Exécutif en un collège flamand et un collège francophone. Quelle est la position du ministre en la matière?

13.02 Bert Schoofs (Vlaams Belang): L'Exécutif des Musulmans a déjà connu de nombreux problèmes qui l'ont toujours empêché de fonctionner correctement, depuis le rapport de la Sûreté de l'État révélant la personnalité douteuse de plusieurs membres de cet organe jusqu'aux querelles communautaires et l'ouverture d'une instruction concernant des pratiques financières obscures.

L'Exécutif peut-il encore fonctionner? L'organe représentatif des musulmans ne paraît pas à même d'assumer le surcroît de responsabilités que suppose une plus grande autonomie. Il n'est manifestement pas possible de trouver des représentants adéquats parmi les 400.000 adeptes de la religion islamique en Belgique. Comment faut-il envisager l'avenir?

13.03 Mia De Schamphelaere (CD&V - N-VA): Dès le départ, le fonctionnement et la composition de l'Exécutif des Musulmans ont donné lieu à des discussions tant internes qu'externes. Le ministre a récemment suspendu les subventions à cet organe, constatant la débâcle financière de l'Exécutif ainsi que son manque de représentativité depuis la démission de plus de la moitié des membres et l'absence de confiance de la part de

financiële situatie. In de pers zei u ook dat de executieve zelf niet langer representatief kan zijn omdat meer dan de helft ofwel ontslag heeft genomen ofwel niet meer het vertrouwen van de algemene vergadering geniet.

Mijnheer de minister, ik heb twee soorten vragen bij dit gebeuren. Op dit moment is het zo dat de executieve en de algemene raad als representatief orgaan zijn aangewezen, dat wil zeggen als orgaan dat de islam moet integreren in ons grondwettelijk systeem, wat eigenlijk een steunregime voor de grote godsdiensten betekent. Dat betekent ook dat de erkende instantie werkelijk moet kunnen optreden met voldoende vertrouwen en voldoende representativiteit. Als dit in werkelijkheid niet meer zo is, wat betekent dat dan voor het aanstellen van de bedienaren? De vorige minister heeft op de valreep nog 50 plaatsen voor imams toegekend. Wat betekent dat op dit moment voor de gewestelijke bevoegdheden in verband met de erkenning van moskeeën en voor de gemeenschapsbevoegdheden in verband met de organisatie van het godsdienstonderwijs op de officiële scholen?

Over de dagdagelijkse werkelijkheid en het dagdagelijkse beleid in verband met de integratie van de islam in onze structuren rijzen op dit ogenblik heel wat vragen. Misschien moeten wij ook op lange termijn durven nadenken over het concept om te komen tot dit representatief orgaan. Ik denk dat wij toch mogen vaststellen dat het niet eenvoudig is om een dergelijk orgaan op basis van verkiezingen succesvol samen te stellen.

Misschien zijn daarvoor vele oorzaken. Het ligt echter voor de hand, omdat er ook in de islam, zoals in het christendom, heel veel verschillende strekkingen en achtergronden zijn. Er is het land van herkomst; er is ook de taal van herkomst; er is de taal die in België in de verschillende gemeenschappen wordt gebruikt en er is een verschil in religieuze stroming en in opvattingen over orthodoxie.

Bij wijze van inlevingsvermogen zou ik bijvoorbeeld het volgende kunnen poneren, hoewel elke vergelijking natuurlijk mank loopt. Stel dat aan de christenen in België wordt gevraagd om verkiezingen te houden om tot één aanspreekpunt te komen en dat zij moeten kiezen tussen orthodoxen, anglicanen, katholieken, evangelisten en protestanten. Het is natuurlijk een totaal mank lopende vergelijking, maar qua inlevingsvermogen kan ze misschien toch iets betekenen.

Er zijn – dat is in elke godsdienst het geval – gelovigen die mobiliseerbaar zijn bij verkiezingen. Er zijn echter ook moslimgelovigen die verkiezingen over religieuze zaken helemaal niet zien zitten.

Wordt het misschien niet tijd om na te denken over een ander concept om tot een representatief orgaan te komen? Er zijn buitenlandse voorbeelden waarbij de adviesraden voor de islam niet worden verkozen, maar in de verschillende gemeenschappen toch voldoende vertrouwen vinden. Er was onlangs ook het voorbeeld in België van de inschakeling in de erkende erediensten van het protestantisme. Toen werd ook een hele beweging gemaakt, die nu het vertrouwen geniet van de vele, verschillende stromingen, zowel van de evangelische denominaties als van de klassieke protestanten. Dat alles gebeurde zonder dat verkiezingen werden georganiseerd. Blijkbaar werkt een en ander nu in één synode voor België.

l'assemblée générale.

L'Exécutif peut-il encore être considéré comme l'organe représentatif pour le culte islamique reconnu? Quelles sont les conséquences de la situation actuelle pour la désignation des ministres du culte, pour la reconnaissance des mosquées et pour l'organisation de l'enseignement religieux dans les écoles officielles?

Le ministre est-il disposé à faire examiner d'autres concepts possibles pour la composition de l'Exécutif?

Is er bereidheid om het concept te onderzoeken en op lange termijn te komen tot een andere benadering van de samenstelling van het orgaan?

13.04 Zoé Genot (Ecolo-Groen!): Madame la présidente, il est inutile de rappeler les derniers événements relatifs à l'Exécutif des musulmans.

La justice a dû s'en mêler à différents niveaux. Certains membres ont même passé quelques temps en prison. Un administrateur provisoire a dû être nommé. L'Exécutif est clairement décapité puisque certains membres ont démissionné et d'autres ont été destitués par un vote de défiance.

Comment en est-on arrivé là?

Tout d'abord, comme certains collègues l'ont souligné, il s'agit d'une jeune institution qui n'a pas eu le temps de trouver sa méthode et son rythme de croisière.

Ensuite, la précédente ministre de la Justice a changé les règles du jeu en cours de partie et s'est, selon nous, ingérée de manière disproportionnée puisqu'elle a provoqué des élections après cinq ans alors qu'il n'était pas prévu d'en organiser avant dix ans. Les modalités d'organisation de ces élections ont catégorisé ethniquement les candidats, divisant ainsi de manière encore plus prononcée l'Exécutif qui en a résulté. En raison de cette ingérence, ces élections ont été boycottées et ont donc donné naissance à un Exécutif très affaibli.

Vu la situation – les démêlés judiciaires et la destitution d'une partie importante de l'Exécutif – vous avez décidé d'en geler les subsides.

Selon moi, il est important que vous posiez un acte et que vous vous inquiétiez de cette situation. Néanmoins, je suis étonnée par cette décision. Si je ne me trompe, un administrateur judiciaire gère actuellement les biens de l'Exécutif des musulmans de Belgique. Les subsides ne pourraient donc être dilapidés.

Il me paraît important, dans une période d'affaires courantes – pour utiliser le jargon d'ici –, que des subsides suffisants au paiement des loyers et des salaires soient débloqués pour permettre à l'Exécutif de disposer d'un local, d'ordinateurs et de personnel. J'ai pu lire que l'Exécutif avait une dette qui atteignait 220.000 euros. On se doute que ce n'est pas en gelant du jour au lendemain les subsides que cette situation va s'améliorer.

Monsieur le ministre, sur quelle base avez-vous décidé le gel des subsides de l'Exécutif des musulmans de Belgique?

Par ailleurs, le 2 février, Radouan Bouhlal, constatant les difficultés de représentation de la communauté musulmane de Belgique a relayé le fruit de la réflexion de nombreux actrices et acteurs et a invité à l'organisation d'assises de l'islam de Belgique pour permettre la construction, en toute indépendance, de structures appropriées pour servir d'interlocuteurs à l'État belge et gérer le temporel du culte.

13.04 Zoé Genot (Ecolo-Groen!): De justitiële diensten zagen zich genoodzaakt in het dossier van de Moslimexecutieve op te treden. Een aantal leden zat enige tijd opgesloten in de gevangenis. Er moest een voorlopig bewindvoerder worden aangewezen.

Het gaat om een nog jonge instelling, die niet de nodige tijd kreeg om een methode uit te werken en op kruissnelheid te komen. De vorige minister van Justitie heeft de spelregels tijdens het spel zelf veranderd en heeft zich, volgens ons, te sterk in dit dossier gemengd. De verkiezingen werden geboycot en hebben dan ook tot een erg verzwakte Executieve geleid. In dat licht heeft u beslist de subsidies van dat orgaan te bevriezen.

Die beslissing verwondert me. Als ik mij niet vergis, worden de goederen van de Moslimexecutieve van België momenteel door een gerechtelijk bewindvoerder beheerd en zouden de subsidies dus niet kunnen worden verspild. Het lijkt me belangrijk dat in een periode van lopende zaken voldoende subsidies worden vrijgemaakt om huurgelden en lonen te betalen, zodat de Executieve over een lokaal, computers en personeel kan beschikken. Ik heb gelezen dat de Executieve schulden ten bedrage van 200.000 euro heeft. Een bevrozing van de subsidies zal wellicht niet van aard zijn die toestand te keren.

Op grond waarvan heeft u beslist de subsidies van de Moslimexecutieve van België te bevriezen? Bent u van plan als waarnemer op te treden in het kader van de geplande bijeenkomst van een algemene

Cette initiative nous paraît intéressante et nous souhaiterions savoir si vous envisagez d'accompagner, tel qu'il est proposé, le processus de concertation en tant qu'observateur?

vergadering van de moslims?

Quelle est votre opinion sur ces assises de l'islam?

13.05 Minister **Jo Vandeurzen**: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, zoals u inderdaad hebt gesignaleerd, heb ik beslist om de subsidies aan het Executief van de Moslims voorlopig op te schorten. Die beslissing is genomen naar aanleiding van de vaststelling dat deze executieve niet langer representatief is samengesteld nu een meerderheid van de leden ontslag heeft genomen of geen vertrouwen meer heeft van de algemene vergadering en naar aanleiding van het gerechtelijk onderzoek dat is gevoerd naar het financieel wanbeheer bij dit orgaan.

Na de beslissing om de uitbetaling van de subsidies (...) hebben mijn beleidscel en de administratie van de FOD Justitie veelvuldig overleg gepleegd met de ...

Ik recapituleer even. Ik heb inderdaad beslist om de subsidies voorlopig op te schorten. Dat is gebeurd naar aanleiding van de vaststelling dat het Executief niet langer representatief is samengesteld en naar aanleiding van de vaststelling dat er een gerechtelijk onderzoek wordt gevoerd naar de financiële situatie bij dit orgaan.

Nadat dit is gebeurd, heeft mijn beleidcel veelvuldig overleg gepleegd met de vertegenwoordigers en met de voorlopige bewindsvoerder die ondertussen was aangesteld, reeds een tijdje, teneinde een oplossing te bekomen.

Het huidige executief kan immers in afwachting van een beslissing over een nieuwe samenstelling, die zou worden genomen op de algemene vergadering van 22 februari 2008, alleen nog lopende zaken behartigen.

Au cours des nombreuses négociations, tant l'administrateur provisoire que le président de l'Exécutif des musulmans ont fourni des renseignements concernant toutes les dettes exigibles et impayées, une estimation correcte des dépenses pour 2008, un plan d'amortissement pour les dettes du passé, et une série de propositions portant sur des économies supplémentaires. C'était des choses que j'avais demandées pour voir comment on pouvait s'en sortir. Par ailleurs, quelques propositions et intentions concrètes visant à rétablir un fonctionnement adéquat de l'Exécutif des musulmans furent également formulées. Ces propositions et intentions seront également examinées lors de l'assemblée générale qui se déroulera le 22 février prochain.

13.05 **Jo Vandeurzen**, ministre: J'ai pris la décision de suspendre provisoirement les subsides parce que l'Exécutif des musulmans n'est plus composé de façon représentative mais également en raison de l'enquête judiciaire sur la mauvaise gestion financière de cet organe. Ensuite, ma cellule stratégique et le SPF Justice se sont concertés avec des représentants de l'Exécutif. La direction provisoire est uniquement chargée des affaires courantes dans l'attente de la nouvelle composition de l'Exécutif lors de l'assemblée générale du 22 février 2008.

Tijdens de onderhandelingen hebben de voorzitter van de Moslimexecutieve en de voorlopige bewindvoerder inlichtingen verstrekt betreffende alle opeisbare en onbetaalde schulden, een juiste raming van de uitgaven voor 2008 gegeven, een aflossingsplan voor de schulden uit het verleden voorgesteld en een reeks voorstellen over bijkomende besparingen geformuleerd. Ik had dat geëist teneinde te kunnen nagaan hoe er een oplossing kon worden gevonden. Er werden ook concrete voorstellen gedaan met betrekking tot een goede werking van de Moslimexecutieve.

Uiteraard ben ik, of zijn mijn medewerkers, nog elke dag in overleg

Des concertations se déroulent

met vertegenwoordigers van de executieve. Gelet op de belangrijke bijeenkomst die zou plaatsvinden op 22 februari, en de bijeenkomsten van de verschillende vertegenwoordigers van de moslimgemeenschap, lijkt het mij voorbarig om nu standpunten in te nemen omtrent te de toekomstige werking van de moslimexecutieve.

De concrete voorstellen en beslissingen van deze algemene vergadering zullen mij uiteraard naderhand ook worden meegedeeld. Ik meen dat het belangrijk is, vanuit het principe van de scheiding van kerk en staat, dat daarvoor respect wordt opgebracht, maar ik kan u wel bevestigen dat mij ondertussen voorstellen werden bezorgd, zowel met betrekking tot het afbetalingsschema van de schulden, als met betrekking tot het saneren van de financiële toestand en een correcte begroting voor 2008, en dat er antwoorden werden gegeven op de vragen die ik heb gesteld. Er is echter nog een belangrijk element, namelijk de legitimiteit van de executieve. Dat vraagt een tussenkomst van de algemene vergadering.

Ik wil echter nogmaals benadrukken dat ik overtuigd ben – ik meen samen met vele aanwezigen – van het belang van de goede werking van de executieve. Het is essentieel dat wij een aanspreekpunt kunnen organiseren dat voldoende geloofwaardig is en voldoende autoriteit heeft. Dat is nodig voor de problematiek van de islamleerkrachten, de islamconsulenten in de strafinrichtingen en de erkenningsdossiers van de moskeeën. Dat zijn allemaal dossiers die voorliggen, waarin beslissingen moeten worden genomen en waarin de tussenkomst van de executieve zeer belangrijk is.

Ik zal dus, in het licht van datgene wat mij ondertussen is voorgesteld en de initiatieven die zullen worden genomen – ik verwijs meer in het bijzonder ook naar de algemene vergadering – bekijken hoe wij uit de situatie kunnen geraken. Ik meen persoonlijk, als antwoord op een aantal suggesties in verband met de fundamentele discussie over de representativiteit, dat wij een onderscheid moeten maken tussen twee zaken. Ten eerste, de hele korte termijn. Daarbij zijn ook belangen van het personeel gemoeid. Het is essentieel dat wij bekijken hoe snel wij op een correcte manier het functioneren van de executieve kunnen faciliteren. Dat is natuurlijk de heel korte termijn. Ten tweede, het debat dat door sommigen wordt voorgesteld. Wij moeten er ons goed bewust van zijn dat het een delicate oefening is, omdat het principe van scheiding tussen kerk en staat ons niet zomaar in de positie brengt om – ik zal dat ook niet doen – daaromtrent sturend op te treden. Het is een verantwoordelijkheid die ook in de moslimgemeenschap zelf moet worden opgenomen.

13.06 Hilâl Yalçın (CD&V - N-VA): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Het verheugt mij dat u ook aandacht besteedt aan de situatie van het personeel.

Door heel de discussie die wij globaal en principieel aan het voeren zijn, zien we misschien soms over het hoofd dat daar momenteel effectief mensen werken die in een heel moeilijke situatie zitten omwille van de bevrozing van de subsidies. Ik ben tevreden dat de minister daar oog voor heeft en belooft om daar ook werk van te maken.

13.07 Bert Schoofs (Vlaams Belang): Mijnheer de minister, enige tijd geleden heb ik u al een vraag gesteld over de functionering van de

quotidiennement en attendant la réunion du 22 février. Il serait dès lors prématuré de prendre attitude à propos du fonctionnement futur de l'Exécutif. Il faut respecter la séparation entre l'État et l'Église.

Les propositions relatives au paiement des dettes et du budget de 2008 de l'Exécutif sont actuellement examinées mais il n'y a pas encore de réponses concernant la représentativité. L'existence d'un point de contact revêt une importance capitale. C'est un point essentiel pour la désignation de professeurs de religion islamique dans l'enseignement et de conseillers islamiques dans les prisons et ce l'est aussi pour les traitement des dossiers de reconnaissance de mosquées.

J'espère que l'assemblée générale résoudra les problèmes et mettra rapidement en place un Exécutif qui fonctionne correctement. A plus long terme, je ne veux pas agir de manière directive et j'entends respecter la délicate séparation entre l'État et l'Eglise. La communauté musulmane doit prendre ses responsabilités à cet égard.

13.06 Hilâl Yalçın (CD&V - N-VA): Je me félicite de voir que le ministre est attentif au personnel de l'exécutif des musulmans dont la situation est difficile.

13.07 Bert Schoofs (Vlaams Belang): J'ai déjà posé une

Executieve van de moslims in de plenaire vergadering. U hebt dat toen afgewimpeld, zeggende dat u geen keuzes kon maken. In feite geeft u nu hetzelfde antwoord op vragen van twee collega's van uw eigen partij. Mevrouw Yalçin is daar tevreden mee, maar ik ben daar niet tevreden mee.

Het zal altijd voorbarig zijn om conclusies te trekken, want de islam werd nu eenmaal erkend en die erkenning is gebetonneerd. Ik blijf bij mijn standpunt. Wij hebben altijd gezegd, in het verleden, dat het een fout was. Ik denk dat het ook een fout is en blijft, die erkenning. Wij blijven pleiten voor de intrekking daarvan. Dat heeft, nogmaals, niets te maken met de vrijheid van godsdienstbeleving. Het heeft niets te maken met godsdienstvrijheid.

Er leven in dit land ook boeddhisten, hindoes, getuigen van Jehovah, mensen wiens godsdienst niet is erkend, maar wiens cultuur en religie onze beschaving ook niet heeft geschraagd en gedragen. Ik doe daarmee geen uitspraak over het karakter van hun beschaving of over hoe ver zij staan, of wat dan ook. Geen enkel probleem. Ik laat me daar niet over uit.

Maar die erkenning is een fout gebleken. Dat stellen we elke keer meer vast.

Men moddert nu dus maar wat aan en men zal kijken hoe het in de toekomst gaat. Ik voorspel u hic et nunc dat men niet uit de problemen zal geraken.

Wat de splitsing aangaat, zou ik als Vlaams nationalist tevreden moeten zijn dat er een splitsing zou kunnen komen – u hebt zich daarover niet uitgesproken – op elk communautair vlak. In dezen blijven wij als partij echter verder gaan door te stellen dat het een vergissing is geweest om destijds die erkenning toe te staan.

In Beringen zijn er diverse moskeeën uit de grond gerezen. Daar wordt het islamgeloof beleden. Toch heeft men er nooit subsidies voor gehad.

De erkenning zal de problemen alleen maar versterken in plaats van ze te verminderen. De erkenning zal de integratie niet bevorderen, maar integendeel tegenwerken. Dat is ons standpunt. Het is niet politiek correct, maar we blijven erbij, en de feiten blijven ons gelijk geven.

13.08 Mia De Schamphelaere (CD&V - N-VA): Mijnheer de minister, in tegenstelling tot de vorige spreker, willen wij heel duidelijk wel werken aan de best mogelijke integratie van de erkende godsdienst islam in ons grondwettelijk systeem van zowel godsdienstvrijheid als steunregime.

Ik verwacht ook wel het een en ander van het debat dat de minister zal voeren met de algemene vergadering op 22 februari. Ik zou voorstellen om daar ook de vraag te stellen of te polsen – we kunnen natuurlijk niet echt sturend optreden, gezien het belangrijke principe van de scheiding tussen kerk en staat – of het concept van de samenstelling in de toekomst succesvol kan worden, en of er mogelijk andere concepten van samenstelling kunnen worden onderzocht, en of die vragen ook leven binnen de verschillende gemeenschappen in

question à ce sujet au ministre en séance plénière et à l'époque aussi il m'avait fait savoir qu'il ne pouvait pas encore donner de réponse. Je ne puis me satisfaire de cette réponse: je persiste à dire que la reconnaissance de l'islam est et reste une grande erreur. La reconnaissance ne sert pas l'intégration, bien au contraire. Le problème est loin d'être résolu, je puis vous le garantir.

13.08 Mia De Schamphelaere (CD&V - N-VA): Nous sommes disposés à collaborer à l'intégration de l'islam en tant que religion reconnue. J'ai de grandes attentes à ce sujet par rapport au débat avec l'assemblée générale de l'Exécutif musulman. Je sais que nous devons faire preuve de réserve en vertu de la séparation entre l'Eglise et l'État mais j'espère que la composition de l'Exécutif retiendra toute l'attention nécessaire.

de islam.

13.09 Zoé Genot (Ecolo-Groen!): Madame la présidente, je n'ai pas compris pourquoi on a coupé les subsides alors qu'un administrateur provisoire a été nommé, qu'il doit pouvoir gérer les affaires courantes, payer le loyer, payer le personnel et commencer à apurer les dettes – c'est en général ce que font les administrateurs judiciaires. Cela ne lui permettra pas d'effectuer son travail. On savait de toute manière que ces subsides ne pouvaient être dilapidés puisqu'il est le seul à détenir les cordons de la bourse pendant cette période.

Je pense qu'il faut être très prudent avec cet outil du gel des subsides. Ces dernières années, on a très régulièrement gelé les subsides pour une raison ou pour une autre et je ne pense pas que ce soit la meilleure façon d'agir. Cela crée une incertitude et cela ne pousse pas à une gestion saine car quand on n'a pas de subsides, on fait des emprunts et il faut les rembourser. Le gel des subsides n'aide pas à avoir une gestion saine sur le long terme.

Par contre, je suis contente de voir que le ministre a incité l'administrateur provisoire et l'Exécutif à déposer un plan de gestion correct. C'est vraiment la base pour qu'à terme, la gestion puisse être reprise par les membres désignés pour le faire.

Monsieur le ministre, je ne vous ai pas entendu sur la proposition d'organiser des assises telle qu'elle a été évoquée dans certains quotidiens. J'imagine que, comme d'autres, vous observez et vous ne voulez pas vous ingérer dans cette question qui est en cours dans la communauté musulmane. J'espère que cette réflexion va mûrir.

Il me paraît vraiment primordial qu'on puisse aboutir assez rapidement, à l'issue de la période d'affaires courantes, à l'établissement d'une structure capable de porter les désirs légitimes de la communauté musulmane qui souhaite que toute une série des dossiers soient débloqués et avancent. À l'heure actuelle, nous devons constater que ce n'est pas le cas.

13.10 **Minister Jo Vandeurzen**: Mevrouw de voorzitter, ik wil de collega's nog een aantal elementen meegeven. Ik begrijp dat velen bezorgd zijn omtrent deze materie en we over deze situatie absoluut zo snel mogelijk klaarheid en duidelijkheid moeten hebben.

Mevrouw Genot, er is een voorlopig bewindvoerder aangesteld. Dit is geen beslissing van de laatste weken. Indien de overheid gelden zou overmaken, beslist de voorlopige bewindvoerder wat er gebeurt. Er zijn bevoorrechte schuldeisers en beschermde situaties. Vermits er schulden uit het verleden zijn, is de overheid, bij eventuele betaling, niet zeker dat de gelden worden aangewend voor datgene waarvoor de financiering initieel bedoeld is. Ik herhaal dat de voorlopig bewindvoerder de voorrang bepaalt en de schuldeisers in rangorde plaatst.

U zegt het allemaal niet goed te begrijpen. Er bestaat zoiets als de Inspectie van Financiën. Dat zijn allemaal elementen van zorgvuldigheid binnen de overheid. Op het ogenblik dat wordt vastgesteld dat het orgaan niet langer representatief is, geven deze elementen van zorgvuldigheid aanleiding tot grote voorzichtigheid en vragen zij klaarheid en duidelijkheid in de afspraken.

13.09 Zoé Genot (Ecolo-Groen!): Ik kan er niet bij dat er geen subsidies meer worden verleend, net nu er een voorlopige bestuurder werd aangewezen. Het bevriezen van de subsidies zorgt voor onzekerheid en werkt geen gezond beleid in de hand. Aan de andere kant vind ik het een goede zaak dat de minister de bestuurder ertoe heeft aangezet een correct beleidsplan in te dienen.

Wat eventuele discussieplatforms rond de islam betreft, kan ik me inbeelden dat u zich liever niet uitlaat over deze zaak die binnen de moslimgemeenschap aan de gang is. Ik hoop dat die overpeinzing langzamerhand zal rijpen.

Het is van primordiaal belang dat er snel kan worden overgegaan tot de oprichting van een welbepaalde structuur die de rechtmatige verlangens van de moslimgemeenschap kan dragen.

13.10 Jo Vandeurzen, ministre: Il est important que cette situation soit rapidement clarifiée, c'est une évidence. Le personnel de l'Exécutif, notamment, y a droit. La situation est délicate, eu égard à la séparation entre l'État et l'Eglise. L'octroi de subsides ne doit pas devenir un instrument de chantage.

Le dirigeant provisoire détermine actuellement l'ordre dans lequel seront payés les créanciers. Nous devons faire en sorte que l'exécutif devienne opérationnel aussi rapidement que possible, afin qu'un plan d'assainissement soit établi pour le passé et un budget clair pour le futur. À très bref délai, les pouvoirs publics doivent

Ik ben het er helemaal eens mee – dat is de reden waarom ik opnieuw het woord heb gevraagd – dat de situatie delicaat is. Ik wil niet terechtkomen in een soort chantage waarbij de overheid onder het mom van bedragen al dan niet toe te kennen, bepaalde debatten vergemakkelijkt of aanmoedigt. Ik ben het ermee eens dat we zo snel mogelijk over een executieve moeten beschikken dat op een behoorlijke manier operationeel is. Of er een debat moet komen zoals mevrouw De Schamphelaere heeft gesuggereerd, is een andere vraag. Ik zal die twee elementen niet door elkaar laten lopen. Op korte termijn lijkt me dit geen goede oplossing omdat ik vrees dat hierdoor de situatie voor onder meer het personeel helemaal problematisch wordt.

Collega's, ik wijs erop dat dit een zaak is van grote urgentie. De medewerkers van het kabinet houden voortdurend contact, winnen informatie in en beleggen vergaderingen. In de komende dagen moeten we hieruit geraken. We moeten snel klaarheid krijgen, was het maar – dit is niet mijn grootste bezorgdheid – om het personeel zekerheid te geven. Mijn eerste objectief is klaarheid te krijgen in de situatie. Er moet een saneringsplan worden opgesteld voor het verleden, een budget voor dit jaar en een executieve die legitiem het aanspreekpunt van de regering is.

Begrijp me niet verkeerd. Ik zal niet aanwezig zijn op de algemene vergadering die wordt georganiseerd. Men zal onder elkaar de afspraken maken. Het is evident dat wij hebben aangedrongen op het invullen van een van de randvoorwaarden, een behoorlijke samenstelling van de Moslimexecutieve die beantwoordt aan legitieme eisen en aan de verwachtingen.

Collega's, met deze repliek heb ik willen onderstrepen dat ik me terdege bewust ben van het belang van de problematiek die in goede banen moet worden geleid. De problematiek bevindt zich in de delicate situatie van de scheiding tussen kerk en staat.

Ik ben ervan overtuigd dat het voor de overheid absoluut noodzakelijk is – hierin verschil ik grondig van mening met de heer Schoofs – om snel over een aanspreekpunt te beschikken. Er zijn de vragen van gemeenschappen inzake de erkenning van moskeeën en de opleiding. Omtrent al deze dossiers moeten we weliswaar met respect voor elkaar in dialoog kunnen treden met het oog op duidelijke beslissingen.

Daarvoor is de operationele werking van de Executieve essentieel en daarom investeren wij daarin nu tijd. Ik denk dat het belangrijk is zo snel mogelijk met een behoorlijke vertegenwoordiging van start te kunnen gaan.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

*Voorzitter: Mia De Schamphelaere.
Présidente: Mia De Schamphelaere.*

De **voorzitter**: Collega's, heel wat collega's zijn met vertraging aangekomen omwille van verschillende redenen, onder mee de mobiliteit. Ik stel voor om over te gaan naar agendapunt 24 omdat deze twee collega's van bij het begin van de vergadering aanwezig waren.

disposer d'un point de contact pour les questions relatives aux mosquées et les formations.

Le problème est à ce point urgent que mon cabinet s'en occupe constamment. La situation peut dès lors évoluer rapidement. Bien évidemment, je ne siégerai pas personnellement à l'assemblée générale mais j'ai insisté en ma qualité de ministre sur l'importance que revêt l'équilibre dans la composition de l'Exécutif.

14 Samengevoegde vragen van

- de heer Renaat Landuyt aan de minister van Justitie over "het beleid inzake voorhechtenis" (nr. 1902)
- de heer Fouad Lahssaini aan de minister van Justitie over "de voorlopige hechtenis" (nr. 1955)

14 Questions jointes de

- M. Renaat Landuyt au ministre de la Justice sur "la politique en matière de détention préventive" (n° 1902)
- M. Fouad Lahssaini au ministre de la Justice sur "la détention préventive" (n° 1955)

14.01 Renaat Landuyt (sp.a-spirit): Mevrouw de voorzitter, ik vind u sympathiek. Dit gezegd zijnde, denk ik dat het ook goed is de aanleiding voor mijn vraag over het beleid inzake voorhechtenis te schetsen.

Er is vorige week, of de week voordien, een mooie, opvallende actie gevoerd door de Orde van Vlaamse Balies inzake het oneigenlijk en te frequent gebruik van de voorhechtenis. Tot mijn verwondering kwam daar, in tegenstelling tot vroeger, geen reactie op van de kant van het ministerie of de minister van Justitie. Meestal wordt de minister van Justitie dan een beetje opgewarmd door een of ander lid van zijn kabinet die ook behoort tot het parket om daarop te reageren. Dit is niet gebeurd, wat geen slecht teken hoeft te zijn want het kan erop wijzen dat de minister principieel akkoord gaat met de geleverde kritiek. In ieder geval was er wel enige zenuwachtigheid bij een mij minder gekende vereniging, de Vereniging van Onderzoekersrechters. Zij hebben zelf gereageerd op een voor magistraten snelle wijze, met name op vrijdag. Zij ontkenden de kritiek en zeiden dat de voorhechtenis correct wordt gehanteerd.

De situatie kennen wij wellicht met zijn allen en u wellicht nog veel beter dan iedereen hier aanwezig, gelet op het feit dat u over dagelijkse cijfers beschikt. Het is in ieder geval zo dat de personen in voorhechtenis, mensen die nog niet officieel werden veroordeeld, ongeveer 40 à 50% uitmaken van de gevangenisbevolking. Dit kan logisch zijn want er zijn ook wel problemen met mensen die hier geen verblijfplaats hebben en hier langs komen om inbraken te plegen, en dergelijke meer. Ik begrijp dit. Wij stellen ook dagelijks vast op de rechtbanken dat ter zake een noodzaak bestaat.

Er zijn ook andere feiten die bij momenten even in de aandacht komen en die toch wijzen op een andere vorm van gebruik van de voorhechtenis. Ik wil u een anekdote geven omwille van de bekendheid van de zaak.

Lang geleden, namelijk kort voor de verkiezingen van 2007 en voorafgaand aan de lopende onderhandelingen, was er in Kortrijk een zaak in verband met dopinggebruik door wielrenners. De zaak haalde terecht het nationale nieuws. Zij gaat over het uitwisselen van dopingmiddelen bij liefhebbersgroepen. De zaak is dus niet zo belangrijk dan oorspronkelijk werd gedacht.

Wat echter opviel in de zaak en als anekdote kan tellen, is dat het gerecht het op dat moment nodig achtte om een paar mensen in voorhechtenis te nemen. Het ging om een secretaris van een liefhebbersvereniging en om een voormalige renner.

Er kwam een officiële verklaring van de procureur des Konings, in antwoord op de vraag naar de timing van bedoelde zaak. De

14.01 Renaat Landuyt (sp.a-spirit): Le 28 janvier dernier, la Vereniging van Vlaamse Balies a protesté contre l'utilisation impropre qui est faite de la détention préventive. Le ministre de la Justice n'a pas contredit ces accusations et n'a pas non plus défendu les juges d'instruction. Seule l'Association des juges d'instruction a tenté de réfuter les accusations.

Il ressort des statistiques qu'environ la moitié de la capacité carcérale est occupée par des personnes en détention préventive. Il semble par exemple logique que des personnes sans permis de séjour, auteurs de faits punissables, soient placées en détention préventive. Cependant, il existe également des cas totalement différents. Ainsi, peu avant les élections de 2007, deux personnes se sont retrouvées en prison pour des faits liés à une affaire de dopage chez les cyclistes amateurs. Le Procureur du roi a répondu à une question portant sur le timing de cette affaire que les deux personnes concernées se trouvaient en détention préventive parce que les juges d'instruction devaient partir en voyage d'étude la semaine suivante. En fait, cela les arrangeait donc mieux.

La détention préventive s'est également muée en une technique destinée à faire passer des suspects aux aveux. Il en résulte que sont en prison des gens qui ne devraient pas s'y trouver et qu'il manque de place pour des gens qui devraient précisément être incarcérés.

aanhoudingen kwamen er immers kort voor de verkiezingen en konden ook worden gebruikt in het kader van de verkiezingen, wat ten andere ook gebeurde. De procureur gaf op dat moment als verklaring voor de timing dat de onderzoekers de week nadien op studie moesten, de week erna dus geen tijd zouden hebben om het onderzoek te voeren – dat werd officieel verklaard – en daarom een week vroeger de kwetsieuze onderzoeksdaden hadden gesteld.

Met het voornoemde wil ik enkel wijzen op het nut en de hoogdringendheid van het bezetten van een paar gevangenisplaatsen, op een moment dat er meer dan 10.000 gevangenen voor 8.300 plaatsen waren. Op datzelfde moment achtte het gerecht het nodig om een drietal personen, die al lang bezig waren met een klein beetje al dan niet met doping te foefelen, op te pakken en in voorhechtenis te nemen.

Ik hanteer liever voornoemd voorbeeld dan het voorbeeld dat de Orde van Vlaamse Balies had gekozen. Zij had het immers over personen uit het financiële milieu, die ook bij momenten als gevaarlijk worden aanzien en dan in voorhechtenis worden genomen.

Er is een stelling die zelfs door de federale procureur van ons federaal parket, die steeds beroemder wordt, werd geuit. Hij stelde dat, indien de wetgever de voorwaarden van de voorhechtenis dermate verstrengt, strafonderzoeken nooit meer door bekentenissen kunnen worden vooruitgeholpen. Er is een algemeen aanvoelen dat het gerecht de voorhechtenis indien niet als een onderwatertechniek dan toch als een techniek gebruikt om al dan niet tot bekentenissen te komen. Er zijn zelfs gevallen van mensen die na een paar maanden meer vertellen dan dat zij ooit hadden moeten vertellen, zijnde de echte waarheid die zij geven, eens zij opnieuw op hun positieven zijn.

Er zijn cijfers die erop wijzen dat de voorhechtenis wellicht oneigenlijk wordt gebruikt. Iedereen die bezorgd is voor de veiligheid van het land en het goede gebruik van de beschikbare plaatsen in onze gevangenissen zou zich zorgen moeten maken. Er zitten mensen in de gevangenis die er eigenlijk niet echt thuishoren.

Een deel van het probleem heeft te maken met de voorhechtenis, gelet op het feit dat 40% of 50% van de mensen in voorhechtenis zitten.

De vorige regering – ik heb dat een klein beetje kunnen volgen – heeft geprobeerd daar een en ander aan te doen. Nu zijn er twee lopende beslissingen die ik in mijn vraag even wil voorleggen.

Eenzijds, hebben wij destijds beslist, met het Parlement, in een wet van december 2006 inzake diverse bepalingen, het maatschappelijk onderzoek voorafgaand aan het vrijlaten van mensen in voorhechtenis te versnellen. Dat staat in de wet van 28 december 2006, meen ik. Daar hebben wij de specifieke mogelijkheid ingeschreven – eigenlijk een beetje een aanporren van de diensten om daar vlugger mee om te gaan – dat mensen die in voorhechtenis zitten in afwachting van een maatschappelijk verslag soms vroegtijdig vrijgelaten zouden kunnen worden. Die wet zou voor een versnelling hebben moeten zorgen. Na een jaar vraag ik u naar de evaluatie ter zake.

Le gouvernement précédent a pris des mesures pour limiter la durée de la détention préventive. Ainsi, la loi de décembre 2006 portant des dispositions diverses prévoit qu'une enquête sociale peut être demandée dans le mois et que le juge d'instruction peut prendre sur cette base une mesure de substitution à la détention préventive. Il a également été décidé que le 23^e jour du mois, le SPF Justice envoie une liste de tous les détenus en détention préventive à tous les présidents des tribunaux de première instance et à tous les présidents des cours d'appel, conjointement avec un tableau journalier de la population carcérale. Par la communication de ces statistiques, l'ancien gouvernement voulait attirer l'attention des juges sur la situation réelle dans les prisons.

Le ministre est-il d'accord avec la Vereniging van Vlaamse Balies ou avec l'association des juges d'instruction? Les enquêtes sociales sont-elles menées plus rapidement depuis l'entrée en vigueur de la loi de décembre 2006? Un bilan du nombre de personnes en détention préventive est-il à présent établi et diffusé chaque mois? Quelle est l'évolution de ce nombre depuis janvier 2007?

Anderzijds, was er een tweede beslissing die werd genomen door de minister van Justitie, om samen met de regering een evaluatie te maken van de tendens inzake de voorhechtenis. Met respect voor de rechterlijke macht en de individuele beslissingen werd beslist een vorm van uitwisseling te doen van de cijfers. De bedoeling was dat de voorzitters van de rechtbanken in het midden van de maand een overzicht gaven van de lopende voorhechtenissen in hun rechtsgebied. Dan zou een uitwisseling van de evolutie in andere streken volgen. In ieder geval: een poging om de rechters en procureurs bewust te maken voor de feitelijke situatie van de gevangenen, en er voorzichtig op wijzen dat men de techniek van de gevangenis handig moet gebruiken.

Nogmaals, in het licht van een grotere veiligheid in het land is het belangrijk dat wij de gevangenis gebruiken om vooral gevaarlijke mensen binnen te houden.

In ieder geval werd beslist dat aan alle voorzitters van rechtbanken van eerste aanleg en van hoven van beroep, evenals de dekenen van de onderzoeksrechters, elke 23^{ste} van de maand door de administratie Justitie een lijst van voorhechtenissen zou worden toegezonden, samen met de tabel van de dagelijkse gevangenisbevolking.

Steunend op iets waarover ik mij altijd zorgen heb gemaakt, namelijk het feit dat op de rechtbanken zowel de procureur als de rechter blind zijn voor de uitvoeringsmogelijkheden. Ik vind dat dit een element van evaluatie van betrokkenheid zou moeten zijn.

Dit systeem werd destijds, meer dan een jaar geleden, afgesproken. Hoe zit het met dit uitwisselingsstelsel dat uw administratie bekend zou moeten zijn?

Mijn vier vragen zijn dus de volgende. Ten eerste, hoe moet ik uw stilzwijgen interpreteren? Bent u akkoord met de Orde van Vlaamse Balies of bent u akkoord met de Vereniging van de Onderzoeksrechters?

Ten tweede, worden de maatschappelijke onderzoeken nu vlugger gevoerd dan voor de wet van 28 december 2006?

Ten derde, wordt het aantal voorhechtenissen elke maand opgelijst en doorgestuurd aan alle betrokkenen?

Ten vierde, hoe zit het nu met de cijfers op vandaag?

(...): (...)

14.02 **Renaat Landuyt** (sp.a-spirit): Ik ben hier al heel de voormiddag aan het luisteren naar iedereen. Het is mijn politieke gevoeligheid dat men in een democratie beter de mensen laat uitspreken.

14.03 **Fouad Lahssaini** (Ecolo-Groen!): Monsieur le ministre, un certain nombre de choses ont déjà été dites par M. Landuyt. Personnellement, je voudrais aborder la question concernant la détention préventive qui a déjà été évoquée en séance plénière.

14.03 **Fouad Lahssaini** (Ecolo-Groen!): Een paar dagen geleden stelde de Orde van Vlaamse balies – en daarbij kon hij op de steun van de Franstalige en Duitstalige Ordes rekenen – het

Monsieur le ministre, je ne vous apprendrai rien si je vous dis que

l'Ordre des barreaux flamands a lancé, voici quelques jours, avec l'appui de l'Ordre des barreaux francophones et germanophone, une campagne pour dénoncer l'utilisation abusive de la détention préventive dans notre pays.

Tant qu'une personne n'est pas jugée, elle bénéficie de la présomption d'innocence. C'est pourquoi la loi qui régleme la détention préventive fixe des conditions très restrictives à l'enfermement d'un prévenu. La détention préventive doit rester l'exception et ne peut en aucun cas être utilisée comme un moyen de pression ou une anticipation de la peine. C'est par ailleurs ce que développe le communiqué émis par l'Ordre des barreaux.

Or, il apparaît que, dans les faits, la procédure est très souvent détournée et appliquée de manière beaucoup trop systématique: l'exception semble être devenue la règle!

En effet, selon l'Ordre des barreaux flamands, rejoint par l'Ordre des barreaux francophones et germanophone, on n'est pas loin d'avoir une population carcérale dont la moitié est en détention préventive avec, de surcroît, une moitié de ces détenus qui ne seraient pas poursuivis ou condamnés. Ces chiffres interpellent car ces derniers sont présumés innocents, faut-il le rappeler. Mais ils posent également question au regard du problème de la surpopulation carcérale que connaît notre pays. Si on vidait les prisons de ces centaines de détenus "préventifs" qui n'ont rien à y faire, on pourrait y enfermer ceux qui ont vraiment été déclarés coupables et qui représentent peut-être un réel danger pour la société.

Monsieur le ministre, un autre aspect de cette problématique est inquiétant: le nombre d'inculpés étrangers qui sont enfermés est proportionnellement plus important, pour des faits de même nature, que celui des ressortissants belges. Comment expliquez-vous ce fait et qu'envisagez-vous de faire face à cette discrimination?

Enfin, ces deux points m'amènent à ma deuxième question: existe-t-il des circulaires ou des directives de vos prédécesseurs qui expliciteraient la loi sur la détention préventive ou donneraient des lignes directrices pour son application au parquet? Comment comptez-vous répondre à cette problématique, monsieur le ministre?

14.04 Jo Vandeurzen, ministre: Monsieur le président, je suis désolé de ne pouvoir répondre en français à cette intervention. Ma réponse est rédigée en néerlandais. Je suis en passe d'établir un record dans ce parlement avec 44 questions à mon actif et c'est la seule réponse qui n'a pas été traduite à temps!

Als ik mag, wil ik ingaan op een aantal gelijklopende elementen uit de twee vragen.

Ten eerste en in het algemeen, uit diverse studies, die ook door het NICC worden gemaakt, blijkt dat het profiel van de gedetineerden in voorlopige hechtenis hoofdzakelijk een profiel is van mannen met een gemiddelde leeftijd van dertig jaar. Bijna een op twee van de bedoelde gedetineerden bezit niet de Belgische nationaliteit.

U weet dat artikel 16 van de wet op de voorlopige hechtenis limitatief bepaalt welke gronden de voorlopige hechtenis mogelijk maken.

oneigenlijk gebruik van de voorlopige hechtenis aan de kaak.

Gelet op het probleem van de overbevolking in het gevangeniswezen staat het buiten kijf dat als men honderden gedetineerden die onterecht in voorhechtenis zijn, uit de gevangenis zou halen, men hierin mensen zou kunnen opsluiten die echt schuldig zijn bevonden.

Daarenboven is het aantal buitenlandse verdachten die opgesloten zijn naar verhouding groter dan dat van Belgische onderdanen, en dit voor gelijkaardige feiten. Hoe verklaart u dit en welke maatregelen overweegt u om die discriminatie weg te werken?

Bestaan er rondzendbrieven of richtlijnen van uw voorgangers waarin de wet op de voorlopige hechtenis wordt uitgelegd of die richtsnoeren met het oog op de toepassing ervan bevatten? Hoe verhelpt u die problematiek?

14.04 Jo Vandeurzen, ministre: Le profil du détenu lambda est un homme de trente ans. La moitié des détenus n'est pas de nationalité belge.

L'application de la détention préventive est réglée légalement.

Il est évident que nous craignons beaucoup que des inculpés sans titre de séjour se soustraient à la justice. Il faut alors les juger par contumace. Le risque de récidive est probablement plus élevé aussi chez les détenus préventifs dépourvus de titre de séjour et

Behalve de algemene vereiste van volstreekte noodzakelijkheid voor de openbare veiligheid gaat het in dat verband over misdrijven die niet strafbaar zijn met meer dan vijftien jaar dwangarbeid. Het gaat meer bepaald over recidivegevaar, over onttrekkinggevaar, over collusiegevaar en over het gevaar dat de betrokkene bewijzen zou doen verdwijnen. Voor voornoemde categorieën van misdrijven moeten er indicaties zijn.

Het is duidelijk dat er bij verdachten die geen recht op verblijf in België hebben of bij vreemdelingen die in hun land van oorsprong nog belangen hebben, een reëel gevaar is dat zij zich aan het optreden van het gerecht zullen onttrekken. Vaak hebben de betrokkenen geen vaste of officiële verblijfplaats. Indien de voorlopige hechtenis wordt opgeheven, moet in dat geval het proces bij verstek worden gevoerd. Indien zij bovendien geen vast werk of geen vaste inkomsten in ons land hebben, wordt vaak geoordeeld dat er een risico van recidive zou kunnen zijn.

Bijgevolg is het weerhouden van het vluchtgevaar of van het recidivegevaar als criterium voor de voorlopige hechtenis legitiem.

De vraag of illegalen absoluut bij het gerechtelijk onderzoek of bij het strafproces zelf aanwezig dienen te blijven dan wel moeten worden uitgewezen en bij verstek moeten worden berecht, is een vraag die natuurlijk niet uitsluitend op basis van juridische argumenten en van de wet op de voorlopige hechtenis moet worden beantwoord.

De discussie over de vraag of het percentage van voorlopige hechtenis in ons land hoog is, wordt door de realiteit genuanceerd. Iedereen speelt in het debat uiteraard een specifieke rol. Dat is maar goed ook. Ik heb voorheen al verklaard dat ik het initiatief van de Orde van Vlaamse Balies ten zeerste apprecieer. Het is immers absoluut noodzakelijk dat er een instantie is die essentiële rechten, zoals het vermoeden van onschuld en de rechten van de verdediging, in herinnering brengt.

Collega, ik herinner er u trouwens aan dat wij ooit samen in een commissie hebben gezeten die ook in deze zaal vergaderde. Bij die gelegenheid maakten wij ons zorgen over het feit dat er in de samenleving eigenlijk geen stem aanwezig was die voor voornoemde belangen opkwam, op een moment dat in de publieke opinie de emoties hoog oplaiden. Het is dus absoluut positief dat dit nu wel gebeurt.

Enkele weken geleden, naar aanleiding van de actie van de Orde van Vlaamse Balies, opperde ik al dat wij het hoge percentage van de voorlopige hechtenis in ons land kritisch moeten bekijken.

Anders dan u die vindt dat de minister van Justitie instantantwoorden, -oplossing of -posities moet innemen, vind ik het veel belangrijker dat er in de Justitie wordt gezorgd dat het systeem waarbij er woord en wederwoord is, waarbij partijen zich kunnen laten bijstaan en goed kunnen laten verdedigen, dat er krachten en tegenkrachten kunnen zijn om het proces in evenwicht te brengen dan het eenduidig of zwartwit standpunt van de minister.

In elk geval, ik ben het wel met u eens dat wij dat cijfer kritisch moeten bekijken; want het is en blijft toch een hoog cijfer, zeker als

dépourvus aussi, par conséquent, de permis de travail. La question de savoir si les illégaux doivent être expulsés et condamnés par contumace ou s'ils doivent être écroués en attendant d'être jugés est une question qui doit faire l'objet d'un large débat de société.

Le pourcentage élevé de personnes en détention préventive doit être nuancé. Je salue l'initiative de l'Ordre des avocats parce qu'elle rappelle certains principes juridiques. Chacun a un rôle à jouer. Nous devons en tout état de cause analyser ce pourcentage avec un œil critique. Le ministre de la Justice ne peut régler le problème en un tournemain. Il est bien plus important que toutes les forces et résistances conduisent à un consensus. Ce chiffre élevé ne doit pas faire conclure à un recours systématiquement abusif à la loi sur la détention préventive. L'explication réside peut-être dans la spécificité de notre pays et des actes criminels qui y sont commis.

Sur le plan procédural, il y a l'intervention du juge, le contrôle exercé par la chambre du conseil et la possibilité de recours. Je n'ai aucune raison de douter de l'intégrité du pouvoir judiciaire.

La modification de l'article 35 implique effectivement qu'une enquête sociale doit être menée dans un délai d'un mois. A ce jour, 313 enquêtes ont été remises dans un délai d'un mois au juge d'instruction. De plus, la loi prévoit également la création de structures de concertation. Ces structures ne sont pas encore opérationnelles mais les activités du groupe de travail concerné en sont au stade final.

La circulaire à laquelle il a été fait référence comporte essentiellement un aperçu informatif des modifications légales du 31 mai 2005. L'acteur-pivot est le juge d'instruction qui

men het vergelijkt met andere landen.

De vraag is natuurlijk of hieruit automatisch kan worden afgeleid dat de wet op de voorlopige hechtenis systematisch zou worden misbruikt. Dat is natuurlijk de vraag. Het zou ook kunnen gaan over het feit dat politiediensten efficiënter werken. Het zou ook kunnen gaan over de vaststelling dat de vattingsgraad verhoogd is of dat er meer verdachten worden opgepakt die betrokken zijn bij zwaardere feiten of dat de feiten steeds meer georganiseerd worden met een internationaal karakter. De cijfers kunnen ook misleidend zijn doordat er veel veroordeelden door de problematiek van de overbevolking van de gevangenen hun vrijheidstraffen niet ondergaan. Dat zijn allerlei elementen die de percentages kunnen beïnvloeden en dus ben ik eerlijk gezegd voorzichtig op dat vlak.

Met u moet ik vaststellen dat de wet op de voorlopige hechtenis strikte voorwaarden oplegt en dat er op procedureel vlak een aantal tussenkomsten zijn voorzien, zoals die van de onderzoeksrechter, dat er controles zijn van de raadkamer en dat er steeds de mogelijkheid is tot hoger beroep bij de kamer van inbeschuldigingstelling. Ik heb uiteraard geen reden om te twijfelen aan de integriteit van de rechterlijke macht.

Ik kom dan aan de vragen van collega Landuyt over de implementatie van vroegere wetgeving. Het is inderdaad juist, het gaat over uw tweede vraag, over de wet houdende diverse bepalingen afdeling V, wijziging van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis. U hebt het uiteraard correct geciteerd. In artikel 48 wordt artikel 35 gewijzigd en wordt dus bepaald dat met het oog op de bepaling van de voorwaarden voor de voorlopige invrijheidstelling, de vrijheid onder voorwaarden, de onderzoeksrechter de afdeling van de dienst Justitiehuisen van de FOD Justitie van het gerechtelijk arrondissement van de verblijfplaats van de betrokkene de opdracht geeft om een beknopt voorleggingsrapport op te stellen of een maatschappelijke enquête uit te voeren.

De Koning bepaalt de nadere regels inzake het beknopt voorleggingsrapport en de maatschappelijke enquête. Iets verder is bepaald dat dit ook moet gebeuren binnen de maand, zoals u uiteraard ook weet.

Ik kan u meedelen dat deze enquêtes op één na allemaal binnen de maand zijn overgemaakt aan de onderzoeksrechters en dat het aantal enquêteopdrachten niet zo hoog ligt. Volgens de cijfergegevens die ik in januari reeds heb overgemaakt, werden de justitiehuisen in 2007 in totaal, in het hele land belast met 313 enquêtes die daarop betrekking hebben.

Uw derde vraag is ook een verwijzing naar toepassing van de wet van 27 december 2006. Ik ga die lange titel niet lezen, maar er wordt in alle geval bevestigd dat op federaal en op lokaal niveau overlegstructuren inzake toepassing van de wet moeten worden opgericht. Deze overlegstructuren hebben tot taak de instanties die betrokken zijn bij de uitvoering van de wet op de voorlopige hechtenis op regelmatige basis samen te brengen, ten einde hun samenwerking te evalueren. De Koning bepaalt een aantal regels inzake de samenstelling en de werking van deze overlegstructuren.

statue sur l'application de la détention préventive. En outre, diverses directives ministérielles complètent le dispositif.

Je répondrai par écrit à la question concernant l'évolution de la détention préventive.

Op dit ogenblik zijn die overlegstructuren nog niet operationeel, maar er werd vanuit het Directoraat-Generaal Justitiehuzen een werkgroep samengeroepen met het Directoraat-Generaal Wetgeving en het college van PG's. Deze werkgroep beëindigt momenteel haar werkzaamheden en is in de fase van voorstellen tot besluitvorming. Op korte termijn zal dan een voorstel van KB worden uitgewerkt, zodat het overleg met betrokken partners kan starten.

Dan was er een vraag in verband met de bestaande omzendbrieven. Ter gelegenheid van de wet van 31 mei 2005 tot wijziging van de wet van 13 maart 1973 betreffende onwerkzame voorlopige hechtenis, tot wijziging van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis en tot wijziging van sommige artikelen van het Wetboek van strafvordering, werd een omzendbrief betreffende de wet van 31 mei 2005 uitgevaardigd.

Deze omzendbrief aan de procureurs des Konings is voornamelijk een informatief overzicht van de wijzigingen aangebracht door de wet van 31 mei 2005.

Deze omzendbrief bevat geen instructies ten aanzien van de parketten omtrent de toepassing van de voorlopige hechtenis. De kernfiguur van de wet voorlopige hechtenis is de onderzoeksrechter en in een verder stadium de raadkamer en eventueel de kamer van inbeschuldigingstelling. Het is m.a.w. een rechter of een rechtscollege dat beslist over de toepassing van de wet op de voorlopige hechtenis. Gezien het principe van de scheiding der machten is het bijgevolg ondenkbaar dat de minister van justitie richtlijnen aan de rechterlijke macht zou geven, wat betreft een beslissing inzake de al of niet toepassing van de wet op voorlopige hechtenis.

De minister van justitie is op basis van artikel 151, §1, van de Grondwet en artikel 143 ter van het Gerechtelijk Wetboek enkel bevoegd om ten aanzien van het openbaar ministerie binnen de richtlijnen van het strafrechtelijk beleid inclusief opsporing en vervolgingsbeleid vast te leggen.

Voor het overige bestaan er blijkbaar een aantal niet-ministeriële richtlijnen bij parketten die het optreden van de parketten trachten te harmoniseren, bijvoorbeeld bij dodelijke verkeersongevallen ten gevolge van dronkenschap of vluchtmisdrijf, overgaan tot arrestatie en een aanhoudingsmandaat vragen aan de onderzoeksrechter.

In het kader van het tijdsbestek dat mij is gegeven, kan ik u daar helaas geen heel concreet overzicht over geven.

Ten slotte was er nog een vraag van collega Landuyt over de evolutie inzake voorhechtenis sinds januari 2007, maar ik moet u helaas zeggen dat het mij echt niet mogelijk is geweest om in dat kort bestek die cijfers te bekomen. Ik zal die schriftelijk aan u bezorgen.

14.05 Renaat Landuyt (sp.a-spirit): Mevrouw de voorzitter, ik zou graag heel vlug repliceren, voordat mijn collega Laeremans terug is.

Mijnheer de minister, ik noteer drie puntjes.

Ten eerste, samen met mij juicht u de actie van de Orde van Vlaamse balies toe, inderdaad ook met de juiste nuances dat wij in ons zoeken

14.05 Renaat Landuyt (sp.a-spirit): Je note que le ministre de la Justice salue l'action menée par l'Ordre des barreaux flamands. En outre, les structures de concertation dont il envisage la mise en place constituent une

naar een efficiënt optreden van politie en parket, ook de rechten van de mensen niet uit het oog mogen verliezen. Ik denk dat de Orde van Vlaamse Balies zich voor het eerst zeer maatschappelijk heeft geuit in dezen. Ik hoop dat u die papieren zak nooit nodig zult hebben (...).

Ten tweede denk ik dat de overlegstructuren die voorzien zijn om een uitwisseling te doen inzake informatie rond de feitelijke situatie binnen de gevangenen en de beoordeling van individuele strafdossiers, echt in theorie nu een doorbraak zijn in het denken. Ik hoop dat u er nauwgezet op toeziet dat die overlegstructuren er effectief komen, want het gaat werkelijk om het voor een stuk doorbreken van een vorm van wereldvreemdheid op de rechtbanken, omdat de procureurs te weinig woordvoerder zijn, ook, van het feit van de mogelijkheden die men heeft inzake strafuitvoering en ook om preventief op te treden. Ik denk dat het essentieel is dat daar een soort van uitwisseling gebeurt.

Er zijn gevangenisdirecteurs die dagelijks naar de plaatselijke rechtbanken een fax sturen, waarin staat, als men zin zou hebben om mensen aan te houden, hoeveel plaatsen er die dag zijn. Dat is eerder in omgekeerde zin bedoeld, namelijk "ik heb slechts zo veel plaatsen". Op het terrein zijn er dus praktische neigingen en initiatieven gaande. Het is veel beter dat wij een en ander voor een stuk kunnen coördineren.

Dat brengt mij tot het derde punt.

Terloops even, de rondzendbrief inzake de voorlopige hechtenis is eigenlijk een voorbeeld van een klassieke rondzendbrief. Het is met name een cursus waarin de juridische termen nog eens uitgelegd staan, maar waarin er veel te weinig – in de rondzendbrieven van het parket – echt operationele richtlijnen staan. Op dat vlak zou er ook een stuk meer praktisch gewerkt moeten kunnen worden.

Ik ga ermee akkoord dat wij de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht in de individuele dossiers moeten respecteren, maar dat betekent niet dat we blind moeten zijn voor de maatschappelijke mogelijkheden die een overheid heeft.

Ik hoop dat u er vooral op toeziet dat die structuren effectief in werking kunnen geraken.

14.06 Fouad Lahssaini (Ecolo-Groen!): Madame la présidente, monsieur le ministre, je voudrais vous faire part de deux réflexions.

La première a trait aux chiffres et à la question de la détention préventive sur laquelle vous semblez partager le point de vue de M. Landuyt.

En tout cas, il semble que vous soyez d'accord pour dire que la situation est devenue ingérable. Elle ne permet plus au système carcéral de fonctionner normalement. Un arriéré judiciaire est en train de se créer, mais également un problème de surpopulation des prisons.

Toujours est-il que si l'on suit cette logique dominante aujourd'hui, on va s'orienter vers la construction de nouvelles prisons. Il suffit de lire les journaux et les positions d'un ensemble d'acteurs politiques pour

avancée par rapport à la mentalité corporatiste qui est encore trop souvent prédominante dans l'institution judiciaire. Enfin, sa circulaire relative à la détention préventive ressemble plus à un cours de droit qu'à un texte comportant des directives claires et opérationnelles. Cette circulaire est donc perfectible.

14.06 Fouad Lahssaini (Ecolo-Groen!): Het lijkt erop dat u beaamt dat de toestand onbeheersbaar is geworden. Er ontstaat niet alleen een gerechtelijke achterstand maar ook een probleem van overbevolking in de gevangenen.

Als men de overheersende logica volgt, gaat men de bouw van nieuwe gevangenen nastreven. Ik ben de mening toegedaan dat er over andere oplossingen moet worden nagedacht. Zou het niet

s'en convaincre. Il faut cacher ceux qui posent problème et les mettre en prison en partant du principe que si le nombre des prisons n'est pas suffisant, il suffira d'en construire d'autres.

Selon moi, il existe d'autres approches. Nous devons poursuivre le débat sur la détention préventive et réfléchir à des alternatives.

Ainsi, ne pourrait-on imaginer, à l'instar de ce qui s'est fait au niveau de la Communauté française, lorsqu'une personne est interpellée ou arrêtée, de nommer d'office un avocat pour l'aider à analyser la situation, à lui faire prendre conscience des enjeux? Ce faisant, on pourrait voir quel est l'impact sur la détention préventive de cet accompagnement. En tout cas, certains chercheurs et juristes estiment que cette solution pourrait conduire à une réduction de la détention préventive. Mais il en existe d'autres! Nous aurons l'occasion de revenir sur ce point car la question mérite d'être approfondie.

Je voudrais également dire quelques mots en ce qui concerne la détention des personnes d'origine étrangère. En la matière, il faut être prudent, monsieur le ministre. Qualifier d'illégaux toutes les personnes d'origine étrangère peut être dangereux. En effet, cela pourrait amener à penser que ces personnes sont susceptibles de se dérober à la justice, ce qui justifierait la détention préventive. Mais vous savez mieux que moi, monsieur le ministre, qu'il n'y a pas que des illégaux d'origine étrangère dans les prisons et qu'un ensemble de constats sont faits depuis très longtemps. Ainsi, suivant ces derniers, les personnes d'origine étrangères sont jugées de manière beaucoup plus sévère.

Or, monsieur le ministre, vous ne répondez pas à cette question. J'ai l'impression que vous mettez tout sur le dos des illégaux. Pour vous, seuls des illégaux se trouvent en détention préventive. Ce n'est pourtant pas le cas. J'aimerais que cesse cet amalgame qui laisse penser qu'une personne d'origine étrangère est soit criminelle, soit illégale, etc.

Nous devrions affiner notre État de droit de manière à éviter ces confusions grossières.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

De **voorzitter**: Collega's, er zijn nog 17 vragen ingeschreven op de agenda. De commissie is gestart om kwart na tien: de minister was aanwezig en een enkele collega. Ik heb zo goed mogelijk de volgorde gerespecteerd in functie van de aanwezige collega's en dan voorrang gegeven aan de samengevoegde vragen van collega's die samen aanwezig waren.

Er zijn vele methoden om de agenda te beheren. We kunnen de spreektijd beperken. We kunnen de vragen van de collega's die niet om kwart na tien aanwezig zijn, onmiddellijk afvoeren. Het is gewoon het aanvoelen hoe we een agenda beheren, wanneer 27 vragen en meer staan ingeschreven met voor elk 5 minuten recht op spreektijd. Mijnheer de minister, is er morgenvoormiddag een mogelijkheid om aanwezig te zijn?

14.07 Minister **Jo Vandeurzen**: Dan is er de Senaat en nog andere verplichtingen.

De **voorzitter**: Volgende week is mogelijk, maar mijn vraag aan de commissie is of een ander beheer

mogelijk zijn, naar het voorbeeld van wat er in de Franse Gemeenschap werd gedaan, wanneer een persoon wordt opgepakt of gearresteerd, ambtshalve een advocaat toe te wijzen die deze persoon zal helpen bewust te worden van wat er op het spel staat? En er bestaan nog andere mogelijkheden.

Wat de opsluiting van personen van buitenlandse afkomst betreft, kan het illegaal bestempelen van alle personen van buitenlandse afkomst ertoe leiden te denken dat die personen geneigd zijn om zich aan het gerecht te onttrekken, wat de voorlopige hechtenis zou verantwoorden. Maar er zitten niet alleen illegalen van buitenlandse afkomst in de gevangnissen. Er wordt al zeer lang vastgesteld dat personen van buitenlandse afkomst strenger worden berecht.

mogelijk en wenselijk is. Het is natuurlijk niet aangenaam als men 5 minuten te laat binnenkomt en zijn vraag is afgevoerd. Of kunnen we het soepel houden en was dit gewoon een heel volle agenda omdat er na een week verlof veel ideeën naar boven zijn gekomen? Dat moeten we als commissie nog aftasten. Waarschijnlijk zullen de andere vragen volgende week aan bod komen. We zullen het vergaderritme zeker opvoeren.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 12.43 uur.

La réunion publique de commission est levée à 12.43 heures.